

העובדים הזה

האם נרצחה אביגיל על-ידי בעלה?

חידת רצח

גבעת-ברנר

האם היתה

זאת נקמת

בעל מדומה?

*

מה הניע

את המשפחה

לעצור את

הקרובים?

אין כסף, ברם, אורח ההיסטוריה של עיריך חיפה וזמנו הקדוש של ציון הדור נתן אלתרמן נגד הסופר יהושע בריוסף, כמו אורח הלניזם נגד הוגי שלום וריסון, כשזו האחרונה הקיפה את מרבית מסולת האדם של חופי הכרד (שני מפרים שונים זה מזה ואם יהושע בריוסף נפגע על ידי הי הכללה — עמו הכליחה) — אורח היכ סריה ולניז' זו באה בחיפה רק לשם חיפוי על נגעים רצוניים יותר.

כי כשם שלחוש ייש מה לבסות כן יש גם לאלמוני. כל ילד בארץ שמע על תעלולי בחירות לועדיהעובדים ועל מעשי טרור וז' אונס פוליטיים, בעיניהם ובעיני חבריהם כל מתנגד, איש בארץ דמוקרטית אחת תני אדם שזה זכויות, נראה כאובי שיש להסליף מי בארץ לא שמע על מהלך הבחירות לעד עובדיההרכבת בחיפה מי לא שמע על מהלך הבחירות בשומל חבר אלתרמן, עור עובדוהי אתה חוס נגד יהושע בריוסף ורועה ברמז ברור לכלא, אין פלא שקולד נדם, כאשר אחר המורדים בעיריית חיפה סיים, לפני אי בע שנים, את הקריירה בבית חולים של חולירוח עבדריסבא, עקב הפלת האימיה ש' אורפני חושי.

עצה לי לבריוסף, אם רוצה, הוא עוד להיות כאדם או כסופר בלתיחלוי, ואם אין הוא רוצה באורח חנק ונזות פוליטית, עליו להמיר את דירתו או שיכונו, ויהיה מהורד כאשר יהיה, בחדר העלוב ביותר בכל מקום ברט לחיפה של ימינו, חיפה שר חופי הכרד.

יעקב ברמי, בתגלית

כרי פרסומית

אין זה חוגן להתקיה אדם העושה במיטב יכולתו כדי למלא את התפקיד האחראי המוטל עליו. אני מתכוון לבתבתכם על שמעון פרס (העולם הזה 1114). בכוחות קיים כיום סגנון יעיל, דינמי, היכול לשמש דוגמא למסודות רבים, אין כסף שאין בר צון מר פרס להצביע על הצלחות אישיות, בפרט בעניני רכש, אבל לרעיתכם — וכן יות רבות לו. מר פרס אינו זקוק לתחבולות פירסומיות בכדי להופיע בפני העבור ולחזקיה את יכולתו.

צבי חבלני, מעודאביב

קפה הפיר

למני כחשיים הופיעו בעתונות כמה ידי עות מעוררות על האפשרויות של גירור קפה במדינה, וכדי לשמור את הכרול מלר בו, היתיר רוצה להצהיר כי אסותני איתנה כי יש אפשרות לגדל קפה בארץ על בסיס ססחרי, אנתנו מוציאים כשלושה וחצי מילי

שישון

יון דולר בשנה ליבוא קפה, ולפחות חלה מזה אפשר לחסוד אם נגדיר קפה משיכני אחד מתקלאינו הראשיים התנגד לתכנית זו, בטענה כי הקפה צריך הרבה מים, כשזו מחיר העבודה הנבזה ימנע את גירול הקפה מלהיות משתלם.

כאדם שניחל שפונת אלפי רונם גירורי קפה בקניה, נבובה של חמשת אלפירנל מעד מני הים, גירולים שהעסיקו אלפיים פועלים, אני מוטרב כבדריסבא, רק בתקופות של מים כי האפשרויות של צורר בכמויות של מים כי השקאה, כשהחילום מנודלים, ומועברים למצבים הקבוע, הם מספקים את עצמם, לקיים של ישראל דומים אלה של קניה מבחינה אישאלית וחקרקה, ויותר מואת, הפועל רי חברו איש קניה.

סום ברבר, קריתביאלי

כרי פסיכולוגיה

התפלאתי לקרוא בעתונכם (העולם הזה 1116) מאמר אודות דליה ליסאי המגדיר אותה כמדינה ישראלית. אני רואה מקרה זה כמקרה פסיי אשר יכול היה להיות בכל ארץ ובכל משפחה, אני מסכימה כי דעתכם שזו מדינה, אולם מדינה אישית ואין להאשים בה את כלל העתונות הישית ראליות ובורא לא בשער העתונות ובכוחות רות ראשיות, לדעת, יש לדליה אשמה לא מבוססת בכל הפרשה ואילו רצונה היתה מסתדרת טוב, ולכן אין צורך להשתמש במי ליצות לגבי המקרה שלה.

דבורה מרגלית, חיפה

בכל פעם שאתם כותבים על דליה (העולם הזה 1116) הינכם מפרסמים את תמונתה שבה היא מעורטלת כהוגו. האם היא לא הופיעה אף פעם במלבוש יותר חנוף? שלום כרפורד, ירושלים

זכרונות במערב

במכתבו למערכת העולם הזה (1116) משי מין מר יצחק סגל מירושלים קשות את העורך, שופר מיתון של גירופים על הערבים (וואנרלים" וכו') וקובע בסופו כי "מכחינה מנספית, חברתית, תרבותית ומעור בחינות אחרות אנו שייכים לאירופה". הכל רק ששיכוחו של מר סגל לתרבות האירופית אינה מתבטאת ברמה התרבותית של מכתבו. איני רוצה להשמיץ את שכנינו הערביים, אך נדמה לי כי בצורת הביטוי, ברמת הויכוח, בחוסר הניון ובבילבול מה שבוטלו קרוב מר סגל הרבה יותר לעקר רחוב ברמקס הצועק "כוון" ו"הידור" לפי סצנות אדוניו, מאשר לאדם אירופי.

התרבות האירופית מבוססת קודם כל על מחשבה אינדיבידואלית, על היכולת להפריד בין רגש והניון ועל צורת ויכוח ענינית, שקטה והוגנת. בשייכו את עצמו לאירופה, מוציא מר סגל דריב נסה על היכשת האירופית, אך נכשצת כיום אמנם בתהליך של שקיעה, הן שבכל זאת היתה פעם, במשך תקופה קצרה, מרכז התרבות העולמית.

היום ה. גורמן, תל-אביב

עקבתי בענין אחר שיתוחיו של עורך העולם הזה עם האישים האירופיים. אם כי איני מסכים לכל דעותיה, הרי התרשמתי מאד מן העובדה שהעליה לקרב בחזרה לי ישראל חוג מסויים של הוגידעות חשובים, אשר התרחקו ממנה כתוצאה מסדיניות סמ שלחננו. גם אני חושבת כי כדאי שהמדינה תופיע בחזית-לארץ בצורות שונות, ולא כנוי סוטאליטרי אחד.

אנכי, במקום לתת תמונות כל כך גדולות של כמה מן האישים, היה כדאי לתת תמונות קטנות יותר של כולם, כי את הקורא מעניינת תזות פניהם של האנשים הכשפיעים דעות כל כך מעניינות על ישראל. שולמית כהנא, חיפה

בבקשה: תמונותיהם של רובר בארא, ה' עותאני הקאתולי הדגול (ליד שולחן הנשיי אות בפלורנץ); הקארדינאל אויגן סיסראנט; אריק רולו, עורך המרחב של לה'מונד (חבוש כובע המסמר המסורתי של פלורנץ בשעת הפסקה בועידה); השגריר אליה ששון. (ראה המונדה).

רודו

לכבוד מר יצחק סגל: שמי שלמה שרעבי נולדתי בירושלים, אבי נולד בחיפה, וכו' אבות אבותיו. אני אורח במדינת ישראל, הנמצאת באסיה, תרבות היא עברית, כת אסיה. לא הייתי מעולם שייך לאירופה. איני שייך לאירופה עכשיו. איני מתכוון להיות שייך לאירופה איפעם. היבשת שלי טובה בשיכילי. בכל הכבוד, אסאתי, תל-אביב

העורך מדבר מדי שבוע בשבוע על השתל-בות במכתב, ואתה מסענותיו היא שמכעז קרש היה טעות נסה והוא החליק מרחק רב את רעיון ההשתלבות. אך האם חשב העורך מה היה קורה לולא מכעז קרש? במקרה הקיצוני ביותר ארצות ערב היו מכחידות אותנו.

ישראל במצב של היום אינה יכולה להשי תלב במכתב, הערבים ידרשו מאתנו צמצום העליה, מעבר חופשי בננו, ושיקום הפליי סום. אך כלום יש יהודי אחד בארץ, שהיה מסכים לותר להם מחוץ, נאמר, לעטנה הי שלישית? אינני בא לשלול את רעיון ההשי תלבות. לחיפה, הוא רעיון טוב, אבל לא בתקופתנו. הוא יוכל לבוא רק אחרי שיש ראל תושב את כל הנזיל והנגב, ותקלים מספר מקסימלי של עולים חדשים.

ארנון שפרלינג, רמתחן

סופר בחופי הכרד

לא קראתי את המשכני סיפורי של יהושע בריוסף ב"חיפה העובדת" (העולם הזה 1114) כי עם היותי חבר הסתדרות בעל זכויות שוות עם יוסף אלמוני ונ. להב, אי נני נוגה לקרוא עתונים אפויים על ידי מפא"י והמונשים לאנשים בעל כורחם, חיים

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתו

עורך כיתוב:
סילבי ששה
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברדיוס, שייע נלור, לילי נלורי, דוד חורוביץ, רותי ורד, אברהם הרמון, יוסף אברהמדי, אביבה סטו, עמית קינו, שלמה סרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

הקוניגסבורה. מלוה העליה התמוטט כליל. האם זכר משיהו את העכבר שחלת את הפעמון? חס ושלום.

למני ארבע שנים בדיוק יצא העולם הזה בסידרת מאמרים על משטר הטרור והשחי הות בחושיסטאן. הדבר גרם לסערה נוראה. אגרופנים ביקשו למנוע את מכירת השבועון בחיפה. מצצה אחת הושמה במערכת, שניה התפוצצה בדפוס ומצצה פועל. היו ויכוחים סוערים בממשלה ובכנסת. שריהמשטרה הבי טיח להביא בקרוב את הטרוריסטים לדיון, אך שכח זאת מזמן.

תלינו את הפעמון על זנבו של חושיס טאן. מאמריו לא הפילו את שלטונו — עתון יהודי, ויהיה אמין כאשר יהיה, אינו יכול לעשות זאת בארץ, כאשר כל המפלגות משתמשות מן הקרב ומחכות לשלל. אולם החושים חל מלהיות סכנה לאומית. כנפיו

טיסראנט

קוצצו. פולחן האישיות של חושי נעלם כלא היה. אפילו בחיפה עצמה נאלץ חושי להחר על רבות משיטותיו, לצמצם את שלטון אנשיהאגרוף ולבטל את קרנותיו הפרטיות. הוא הפך ראש-עיר ככל ראש-עיר אחר.

במשך כל ימי המאבק המסוכן, עקב אחי רינו העתון הארץ באף עקום. הוא הסכים במאמריו כי אין זה יפה לזרוק פצצות ולהחרים עתונים בכוח, אולם יחד עם זאת הבלים כי אין הוא מסכים כלל וכלל לתוכן הדברים של העולם הזה.

אולם עתה, כעבור ארבע שנים, שוב אין זה מסוכן להתקיף את חושי. ופה שאינו מסוכן, הריהו מכובד והגון. כך יצא הארץ השבוע לפתע בסידרת מאמרים, המבוססים על אותן העובדות שפורסמו בשעתו בי העולם הזה, ובשתלקן גם נובעות מאותם המקורות. הוא מאשים את משטרו של חושי בטרוריות, בשחיתות, בניון מוסרי, וכנהנה וכנהנה.

כמה טוב כשמישהו אחר תולה את ה פעמון.

שלום כהן

המולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת. ד. 136. טען למברקס: "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס טשה שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139. ההוצאה: דוד טופל ובניו, תל-אביב. המערכת איננה אחראית לתוכן תמועות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

הקוניגסבורה. מלוה העליה התמוטט כליל. האם זכר משיהו את העכבר שחלת את הפעמון? חס ושלום.

אתה זוכר בוראי את הסיפור הנחמד על העכברים שהחליטו כי הגיעה השעה לשים קץ לתעלולי של החתול הרשע. התכנסו וסיכסו עצה. הפתרון נמצא חיש מהר: כל מה שדרוש לעשות הוא לתלות פעמון על זנב החתול, ואז ישמעו אותו כל העכברים הטובים כשיבוא ויצילו את נפשם. אלא שלא נמצא עכבר שיקבל על עצמו את התפקיד הבלתירנע.

אולם, כפי שכבר נאמר, אם תרצו אין זו אגדה. בעתונות הישראלית יש המשך לסיפור. נמצא עכבר — והוא העולם הזה — שכל מקצועו לתלות פעמונים על זנבות של חתולים.

מאז השתרר מצב כזה: העכבר תולה את הפעמון. שאר העכברים מחכים זמן מה

בארא

בזהירות כדי לראות איך יפול דבר. אחר כך, כששוב אין סכנה, יוצאים כל העכ' ברים החמודים מן החורים, רוקדים וצוי הליו: "ראו, כמה אנחנו גיבורים!"

פרשת ההגבה הציבורית למלוה העליה היא דוגמה יפה.

כאשר המציאו ראשי האוצר את הסיס מה המפוצצת של עליית מאותהאלפים מ' מזרח אירופה, לא העז איש לפקפק בה. איש לא הזכיר את הרמאות המשחזעת של קרן המגן, כאשר התלהבותו הכנה של עם שלם נוצלה באופן ציני כדי להכשיר את הקרקע למס חדש, שלא היה לו שום קשר עם עניני המגן. איש לא הזכיר גם כי סיס' מת עלייתההמונים היא לפי שעה רק חזון לעתיד, וכי בינתיים (ועד היום הזה!) טרם נוצל לצורכי עליה אף התקציב הרגיל ש' הוקצב בשנת'הכספים השוטפת למטרה זו.

אז, לפני ארבעה חדשים, יצא העולם הזה ותלה את הפעמון. הוא פירסם מאמר תחת הכותרת "לא אתרום" והסביר מדוע. כולם חיכו שירד ברק מן השמים ויכלה אותנו. אך שום ברק לא ירד. תחת זאת באו הדום של הסכמה, והדים אלה הפכו במהרה לרעם ציבורי. מיד קפצו העתונים ההגונים על העגלה, מפלגות הגונות פירסמו מודעות'תעמולה ברוח זו כדי לנצל את

ניגור לברבור

במשך עשר שנים תמימות, יומם ולילה, השכם והערב, הם אמרו לנו: "מדינה זו קיימת למען העליה".
בעשרות מעמדים תיגיים, במאות הכרזות בכנסת, באלפי מאמרים בעתונות, ברבבות נאומים בכל רחבי העולם, הם חזרו והצהירו: "אין מטרה אחרת למדינה אלא להביא אליה יהודים".

המדינה אינה קיימת למען עצמה. לתושביה אין זכות עליה. אין היא שייכת למדינה שייכת להם. ואל לה להשתלב בו. כי המדינה שייכת לעם היהודי, ויעודה העליון — לקלוט יהודים. למען המטרה הקדושה הזאת, הוקמה הממשלה וזוהי תכניתה — אין לה כל תוכנית אחרת. כל שרתיה, כל משרדיה, כל פעולותיה, תכלית יחידה זו עומדת לעיניהם: קיבוץ הגלויות.

מנגנון אדיר של שנור, אשר הי עולם לא ראה דוגמתו מאז בריאתו, הוקם בארבע כנפות תבל, כאשר סיממה אחת ועיקרית מתי נוספת מעליו: תנו כסף כדי לקיים עולמים.

כל זה נמשך עשר שנים. כאשר באו עולים, וכאשר לא באו עולים. בשנים של עליה מוגברת, ובשנים שלא היה עליה כלל. במשך עשר שנים, כך היה נדמה, עמד מנהיגי ישראל ועמלו למען תכלית אחת ויחידה: לירות מוכנים ליום הגדול, כאשר יבואו היהודים המיוחלים בהמוניהם וישלכו פקודתם של גיל על אדמת המולדת החדשה.

ותנה בא יום, והחלה באה עליה גדולה.

לא עליה ענקית, אף לא אדירה, אף לא גדולה מאד. לא עליה המיליונים מברית המועצות, אשר מזה שנים תובעים אנו את שיחרורם בראש כל חצות. לא עליהם של שני מיליונים, כבאומיהם של דודי בן-גוריון ומשה דיין ושמועון פרס בדרת עליהם רוח השכינה באסיפת-בחירות. אפילו לא עליה של מיליון אחד.

אלא עליה של כמה רבבות. איש אינו יודע כמה רבבות — למרות הסיסמות המרעלולות בכינוסי המגבית. אולי מאה אלף, אולי גם הרבה פחות.

באה עליה של רבבות — וממדי שלת ישראל עומדת כשור לפני החר, אוכדת עצות וחדלת אונים. כל המנגנון האדיר הזה של ממשלת ישראל, העולה לנו מיליארד ושלוש מאות ושלשים וחמישה מיליון לירות ישראליות טובות לשנה, ואשר אין מטרתו אלא לשרת מדינה-שליקוב-גלויות — מהומם כמו אחי רי שואת-סבך נוראה.

וביאוש הקודר לא ראתה הממשלה דרך אלא להניף לפני אנצו את קופסת-התרומות השחוקה ולהתחנן: "תנו כסף למען היות דים האומללים! תנו 20 מיליון לירות ל-מלחה העליונה!"

וכאשר הציבור, אחוז בחילה, הפנה לה את הגב בתנועה ספונה טאנית, אחירה וכללית, מניסה עתה הממשלה מעל לראשו את שום המסים ותובעת נמרצות: "תנו 35 מיליון ל"י למלחה חובה!" וכאלו כל זה אינו מספיק, עומד עוד ראש-הממשלה לפנינו, בפרוזה של פילוסוף יחזי שראה את חולשת האדם הקטן, מנענע ראשו בעצב עמוק ואומר לעצמה בקול רם: "אוי לעם שאינו ראוי לשעתו הגדולה!"

★ ★ ★

אין כאן בעיה של כסף. אל נעמיד אפילו פנים. אומה מסוגלת לשלם מיליארד ושלוש מאות ושלושים וחמישה מיליון לירות בשביל התענוג המסוקס ל-קבל סקודות מממשלה זו, יכולה גם לשלם את שלושים וחמישה המיליון הנוספים. לא כאן קבור הכלב.

אולם כאשר אומה שלמה, כמעט

פה אחד, יורקת בפני הצמרת הי פוליטית שלה ואומרת: "לא אתן לכם פרוטה, כל עוד לא תקחו אר תה בכוח!" — הרי קרה משהו.

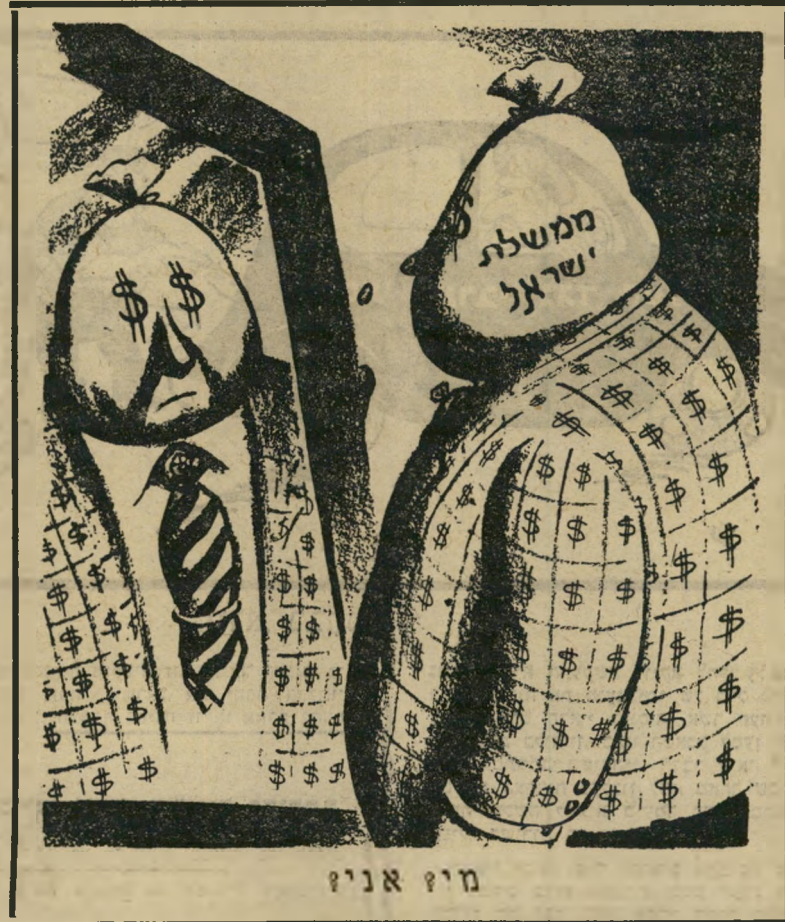
הנה כי כן, כאן קבור הכלב. במשאל-בזק, המתפרסם בגליון זה, נתברר כי למעלה מ-75% מן האוכלוסיה מתנגדים למלחה העליונה ולכל מסי העליה למיניהם. אין זה גילוי חדש: מבול המכתבים שהגיע למערכות כל העתונים הוכיח זאת. ואם יש ספק בלב מישור, מוטב שישאל את עשרת האנשים הראשונים שהוא ייתקל בהם ברחוב. לא קדמה לכך הסתה שיטתית של עוכרי המדינה. מלבד מאמר אחד במדור זה לפני ארבעה חודשים, לא הושמעה מעל שום במה הדרישה הגלויה להחרים את מלחה העליונה. אף לא מפלגה אחת העזה להניף

כספים במלחמת-בחירות. כאשר יבטלו הי שרותים המיותרים ביותר של הממשלה וה-סוכנות. כאשר יתחילו בפיטורי הפקידים הי מיותרים במוסדות הלאומיים.

הדמיון האנושי לא יתאר לעצמו דרישה פשוטה והגיונית יותר.

אפשר היה לחשוב כי ראשי המדינה יעשו לפחות גיססה של היענות, ולו גם מתוך אדיבות בלבד, ולו גם לשם אחיזת-עניינם. משהו קטן וסמלי, לפחות. שיחברו יחד לפלגה בשטח אחד שתי מחלקות העוסקות באותו הדבר. שיגבילו את הביזבז של כל מפלגה בבחירות הבאות לשני מיליון לירות. שיפטר לפחות עשרה פקידים שנדרמו על גליונות דבר.

שיותרו על קאדילאק אחד. על שלוחות אחת למונאקו. על מר-

פפת אחת בבניין-הפאר החדש של מועצת פועלי כרכור.

אבל לא. צמרת המדינה הרגישה אינס-טינקטיבית כי בפני מרד ספונטאני זה של דעת-הקהל ההגונה אסור לסגת. כאן יש להראות תקיפות וכוח. כי מי שמחתר ב-קלות-דעת על קאדילאק אחד, סופו לחתר על שני. ומי יודע לאן יתגלגלו הדברים. וכך קורה כי באותו עתון, המכיל את קריאתו הנרגשת והנרגזת של ראש הממשלה אל השאננים בציון, יכול האזרח לקרוא על המשך הביזבז בכל השטחים. הי שלחים נוספים. עסקי מפלגה נוספים מקבלים משרות שהומצאו בין לילה. ואותו פקיד אומלל, אשר תוסר-כשרונו המעורר-רחמים משודר בכל יום לתוך מאות אלפי בתים בישראל, מודיע בשחצנות תהומית, כי למחרת יום הבחירות יוציא את עתון-הרדיו, אותו עתון-רדיו אשר לא קם לו מצדד אחד מתוך שני מיליון תושבי ישראל, אותו עתון-רדיו אשר למענו נגנבות כל שנה שתי לירות מכיסו של כל בעל-מקלט.

מול ציניות אגדתית זו מתנגב

לרנע חחדר ללב: כל זה אינו יכול להיות רציני. אולי הם בכלל אינם זקוקים לכסף למטרה זו. הם משתמשים בתירוץ הראשון שי-עלה בלבם כדי לאסוף כסף למטות יומיומיות, או כדי למנוע איני-פלציה, או לסתום חור בתקציב.

כי כיצד אפשר להאמין שצמרת זו, אשר כל קיומה על סיסמות הציונות, תהגב ב-הפקרות כזאת כשהמדובר בגורלם של ערי לים חדשים?

★ ★ ★

בד הכסף אינו עונה על הכל. קליטת עולים אינה בעיה חשבונתית: בעשר לירות אני קונה עולה אחד. במאה לירות אני קונה עשרה עולים. זה טוב למיבצע-פרסומות מסוקס, אבל אין זה רציני.

במה ייקלטו העולים האלה? איפה, רבותי, התוכנית?

זוהי, כמובן, שאלה ריטורית. כולנו יודעים שאין תוכנית. איש לא חלם להכניע. הם נאמרו ונאמרו ונאמרו — על הי מיליונים שיבואו, על חזון המשיה, על קיבוץ גלויות. וכשם שלא הי כילו את המימון, אלא זרקו את הליירות לים הביזבז, כך גם לא הכינו מכשיר-קליטה אמיתי.

הם ביקשו את המיליאה, והם יטילו את המס, כדי להקים לעולים החדשים (מאירופה, לא מארצות המזרח, חלילה) שיכונים. לתת להם עבודות-דחק. ואולי אף להקים להם כמה מפעלים שאין להם שום בסיס כלכלי, אך שיעשו רושם טוב על תיירים מאמריקה ויספקו לכמה מן העולים פרנסות מדומות. זה מספיק לעשיית נפשות כבר חירות. זה ישכנע את ההמונים, כל עוד באים הדולארים מן המערב נקים והשילומים והמגביות, על עוד לא יתמוטט המפעל הזה על ראש עובדיו כבני-קלפים. אולם מה לכל זה ולקליטה של ממש?

★ ★ ★

נו רוצים בעדיה. כל אשר רוצה לנטוש את מולדתו ולבוא אלינו, ל-הצטרף אל האומה העברית כאן ולחלק עמנו את גורלנו — ברוך בואו. זה צו תומאני-טארי, וזה הגיון לאומי.

אין אנו באים בטענות אל חמדי שלה על שהיא רוצה לדאוג לה עליה האלה. אנו מאשימים אותה על שאינה מגלה רצון מינימאלי ויכולת מינימאלית לעשות זאת.

אנו תובעים אותה למשפט לא על ש-הכזיבה את התקחת שלנה, אלא על שהכזי-בה את התקחת שהיא עצמה הפריחה אותן. לא על שהיא מועלת בתפקידים שהיינו אנחנו רוצים להטיל עליה, אלא על שהיא מועלת בתפקידים שהיא הטילה על עצמה.

אמרו לנו: אין היא מסוגלת להשיג שלום, ואין היא מסוגלת להבטיח עצמאות של ממש, ואין היא מסוגלת לספק תרבות עב-רית. אבל היא תקבץ גלויות ותביא עולים. והנה, בתפקיד האחד הזה, שעליו היתה כל גאחתה האומללה, היא מגלה אפסות קיצור-נית, אימפוטנטיות מוחלטת.

לכן מבקשת עתה צמרת זו לה הגיש לנו את החשבון. היא תובי-עת מאתנו את פרעון השטר שי היא התמזה אותו, ואשר עבורו אין לה כיסוי כספי, ארגוני ורוחני. זוהי הכרזה של פשיטת-רגל, בי הפוזאה של מליצות ציוניות על "משטר עליה".

משטר-עליה? זה משטר המחבל בעליה. בעליית הרבבות הבאה אלינו כיום. ובדואי בעליית המיליונים שאנו כולנו מקחים לה, בבוא היום.

העם

סיזם של לירה

חיים תכופים, לא זו הענין מן המקום זה עשר שנים.

השבוע הגיע שליח ישראלי נוסף ל-האחיקאן. ד"ר מוריס פישר, סגן-מנהל משרד-התחן וממספצי ועידת-פלורנץ, בא ל-רומא, נתקבל לראיון אצל האפיפיור ויחנן ה"צ. התוצאות, כמו בעשרות שליחויות קודמות של שרת, פישר ושות' — אפס.

כאשר נשאל ביגיי השבוע אם הוא מאמין בקשירת יחסים עם האחיקאן, השיב בהת-חכמות: „אני בוודאי מאמין. אם תשיג לי את האמונה של הצד השני, יהיה טוב.“ לביגיי לא היה פתרון איך להשיג שלום עם הממשלה הרוחנית של 496 מיליון ה-קאטולים בעולם.

מה הגורם לכשלון מתמיד זה?
מרווח עורר „העולם הזה“ על
פמך שיחה עם אישיות רמת
מפלגה בוואתיקאן:

ישראל משתדלת באופן נואש להשיג את הכרת האחיקאן. התקלה הרשמית היא עמ-דת האחיקאן בענין ירושלים. הכנסיה דו-רשת עדיין רשמית את בינאום העיר. אולם גם היא יודעת שאין כל סיכוי לכך. היא מחזיקה בקלף זה על מנת לזרקו על ה-שולחן ולזכות ברגע הנכון בקופה פולר-טית הגונה. הבכיה האמיתית היא שאין לישראל מה לתת בתמורה.

הסביר זאת קארדינאל חשוב במלים אלה: „אנחנו דומים לשני איכרים הרוצים לעשות עסק חליפין. לאחד יש שוויצים. לשני יש פרה. כל עוד לא ימצאו שתי סחורות שהן יותר שוות-ערך, לא יעשו שום עסק ב-ניהם.“

האסון הוא כי האחיקאן נדמה שיש ב-רפת הישראלית פרה שמנה שאפשר לסחור בה. הדיפלומטים אירי-הנסיין של הכנסיה לא יוכירו את הדבר לעולם אלא ברמזים דקים שבדקים, בשיחות פרטיות לגמרי. על כן נדמה שמשרד-החן הישראלי עוד לא תפס אפילו במה הענין.

עציאשוח בכיתה. עיני האחיקאן אינן מופנות לירושלים, שם אין לו מה להרוחית, אלא לארצות-הברית. במדינה זאת הקדמה הכנסיה בצעדי ענק בשנים האחר-רונות. כבר עתה היא הגדולה שם מבין הכנסיות (אף שכל הכנסיות הפרוטסטנטיות יחד עולות במספר חבריהן בהרבה על ה-כנסיה הקאטולית). הקאטולים מקחים כי בתנאים טובים יצליחו לכבוש את ארצות-הברית בדור הנוכחי. זהו היעד החשוב ביותר בעולם.

המכשול העיקרי בדרך לכיבוש יעד זה הוא עקרון שהפך מקדוש בעיני רוב ה-אמריקאים: עקרון ההפרדה של הדת מן המדינה. לפי עקרון זה, אין לדת כל זכויות במסודות המדינה, אין בתי-ספר דתיים מקב-לים שום הענקה מקרנות ממשלתיות. מנוי וגמור עם הכנסיה הקאטולית לשבור עקרון זה.

נגדה התייצבה במאבק זה קואליציה גדולה של כל שאר הכנסיות, ובכללה מוסדות ה-דת היהודית. אלה רגישים במיוחד, רואים בכל הפרה של הרעיון איום על מעמד-הבריהם. כך ניהלו לא מכבר מאבק חריף נגד בתי-הספר הציבוריים שהכניסו בחג-המולד עציאשוח לכיתות. בטענה שזוהי תעמולה דתית נוצרית, האסורה על פי ה-חוקה. בפעם אחרת עשו יד אחת עם ה-כנסיות הפרוטסטנטיות, בחודש שעבר, כאשר נתגלה כי במחנה צבאי אחד מינו הקצינים קדוש קאטולי מסוים כבעלה-חסות על החיל שלהם.

פרה שאינה למכירה. האחיקאן מאמין כי יש ביכולתה של ישראל להכתוב את רצונה לכל עדה יהודית בעולם. הוא מקהה כי לחץ מתמיד בענין ירושלים יתן לו עמדת-מיקום, וכי באחד הימים ימכרו היהודים את עקרון הפרדה הדת מן המדינה באמריקה תמורת הכרת האחיקאן ביש-ראל. אף כי יש בעיר האחיקאן סיעות שונות, הרוגלות בקחים שונים כלפי ישראל, זהו הקו השלישי.

לרוע המזל, זוהי הפרה האחת אשר אין בידי ישראל למכרה. עקרון ההפרדה הוא נכס צאן ברזל לכל יהודי אמריקאי, ובענין אמריקאי מובהק זה לא יקבל הכתבה מ-ישראל. אפילו המוסדות היהודיים האמרי-קאים לא יוכלו לכפול את דעתם על ה-קהילות הבודדות, גם אילו רצו בכך. (המשך בעמוד 8)

• שם עורר עצם הופעתו את רוגז ה-ערבים, אשר בתיקיהם רשום כי פישר היה איש שרת-המודיעין של אחת ממדינות-המערב.

יתכן כי בסיטואציה חלם דויד בן-גוריון לעתים על התגשמות האפשרות הבלתי-אפשרית: ששלושת האגפים בכנסת — ה-שמאלי, הימני והדתי — יעשו יד אחד נגד מפא"י.

בהתעוררו מסיזמים אלה, יכול היה להי-אנח ברגש של הקלה. כי הדבר לא נתקבל על הדעת. השנאה בין שלוש האגפים מנעה תמיד כל התחברות. כך ניתנה ל-ביגיי עמדת-מסתח יחידה במינה בעולם: יש לו תמיד המבחר בין שלוש קואליציות, דבר המאפשר לו להוריד את מחיר שותפיו עד לאפס. בארץ אין אופוזיציה, אלא רק מו-עמדים לקואליציה שלא הצליחו להיכנס.

ענין שר אומקידב. החודש היה נדמה כי הבלתי-אפשרי אפשרי. העילה היתה צדדית: בחירת יושב-ראש לכנסת. בראשו של עסקן ימני צץ רעיון גאוני: אם יציע הימין יושב-ראש מן האגף השמאלי, כמו נחום ניר, יתחברו באופן אוטומטי 28 קו-לות הימין עם 24 קולות השמאל. די יהיה בתשעה קולות נוספים מן המחנה הדתי, כדי להכות את מפא"י שוק על ירך, ליצור בפעם הראשונה קואליציה לאומית, מקיר-אל-קיר, נגד מפא"י.

מפא"י הכירה רק במאוחר בסכנה המת-

„מלא, בבקשה“

גבשתי. היא התעקשה דווקא להקל על אור-ביה, בהציגה את מועמדותו של ברל לוקר, עסקן קשיש הראוי לפנסיה, אשר פעילותו הממושכת בלונדון, בימי המאבק למען המ-דינה, אלתה בשואה. הדבר נראה לכל הסיעות האחרות כעלבון להן, מאחר שכולן בדעה קשה למצוא מועמד פחות מתאים אפילו בשורות מפא"י עצמה.

מפא"י יכולה עוד להיחלץ מתבוסה על-יד טכסים ברגע האחרון, כגון הצגת מו-עמדות של חבר סיעה אחרת מטעם מפא"י עצמה, או בחירת מועמד מפא"י שיצליח לשבור את איחוד האגפים. אולם אפילו תצליח בכך, ייכנס שבוע זה להיסטוריה המפלגתית בשל עובדה זו: בפעם הראשונה הוכח כי אמנם אפשר להנחיל תבוסה ל-מפא"י, אם שאר הסיעות ימצאו בלבן די אומץ כדי לעמוד בסני זעמו של דויד בן-גוריון.

מדיניות

פרה ושזיפים

רומאן-האהבה בין ישראל והאחיקאן הוא מן האומללים בעולם. התחן העיקש אינו מסרב רק כבוא ביחסים, אלא אף לברך את הצעירה הישראלית לשלום. על אף מאמציה הקוחחניים של זו, המתבטאים בשיגור שלי-

• אשר תצפית העולם הזה (1114) ניבאה אותה בפעם הראשונה לפני שלושה שבועות. • היה זה לוקר אשר טיפח בשנות האר-בעים הראשונות את האשליה כאילו הצליח לרכוש את מפלגת העבודה הבריטית למען הציונות, וכי מפלגה זו תגשים את הציונות אחרי שתעלה לשלטון. תחת זאת החלה כהונתו האנטי-ישראלית של ארנסט בוין.

• **המתיחות בין ישראל ורע"מ תתחדש.** הפעם: שוב על רקע תוכניות הפיתוח של ישראל בצפון הארץ. שעה שישראל עושה את ההכנות למימוש תוכנית ההשקיה הארצית, מסתמנת בצד הערבי נזקקות נזקקות באמצעים שונים כדי לעכב במידת האפשר את ביצוע תוכנית זאת. מלבד הפעילות הדיפלומטית בשטח זה, יתכנו גם התנושטיות-גבול עם סוריה.

• **ארגונים יהודיים לא-ציוניים ינסו להטות חלק מן העליה הרומנית לארצות אחרות, מלבד ישראל.** בין החוגים הבלתי-ציוניים בארצות-הברית מתגבשת הדעה כי יש לעודד את המהגרים מרומניה להתיישב גם בארצות אחרות, בעזרת כסף אמריקאי, תחת הסיסמה „לא רק בישראל ישנן משפחות מרומניה.“

• **אין לצפות לצעדים נוספים במאבק שלוש מפלגות המי-עוט בהסתדרות, לתיקון מדרי הבחירות.** אחרי שמועצת ההסתדרות כונסה שוב כדי לדחות את הצעות המיעוט, ברוב קולות מפא"י, היתה קיימת נטיה בקרב חלק מסיעות אלה להרחיק לכת עד כדי החרמת הבחירות אשר ייערכו בעוד שלושה חודשים. לבסוף הוחלט נגד צעד זה מחוסר הרגשת-שותפות בין שלוש סיעות אלה.

• **הקואליציה העירונית בנתניה עשויה להתפוצץ בכל יום.** אחרי קבלת דו"ח מבקר המדינה על חקירתו בנוהלי המימון שהנהגו בעיריה על-יד ראש העיר הפרוגרסיבי משה שקד, מתגבשת ויחולת בקרב סיעות אחרות העבודה בנתניה החדשה.

כרה כי יהיה זה לתועלת המפלגה ב-עיר זו, אם תחזור בה משותפותה עם ראש העיר. ההכרעה תתקבל, כנראה, ב-מוסדות העליונים של המפלגה. בעל דעה חשובה בנושא זה: שריה פנים ישר-אל בריהודה.

• **למרות הצי-הרתי-שמחתו ה-רשמית של ד-ויד בן-גוריון, אין ממשלת ישר-אל מאושרת ביותר מן ה-מפנה שחל ב-קפריסין.** בחוגי משרד החוץ, אשר האמינו כי האי-יש-אר תחת שלטון בריטי תקופה ארוכה בעתיד ואשר ניהלו את מדיניותם בהתאם להנחיה מוסעית זו, מתגבר החשש כי הרפובליקה הקפריסאית העצמאית עשויה לזכור לישראל את יחסה הבלתי-ידידותי כלפי מלחמת השיחור נגד האנגלים, תצטרף במידה זו או אחרת לחרם הערבי על ישראל.

• **ההסכם הכלכלי המצרי-בריטי עומד סופי-סוף להיחתם.** אחרי שההסכם כמעט התפוצץ, בגלל חילוקי-דעות לגבי שווי של רכוש המיליונר היהודי יוסף סמוחה, תוותר אנגליה על חלק ניכר מתביעות סמוחה כדי להגיע להסכם. ממשלת בריטניה עשויה לפצות את סמוחה על הפסדיו, מקופותיה שלה.

• **הנימה הבינלאומית הצפויה מקהיר בשבועות הקרובים:** הדגשת אי-תלות במערב ובמזרח כאחד. אחרי כמה שבועות של הסתה אנטי-קומוניסטית — ובמידה פחותה, אנטי-סובייטית — בעתונות רעם, יומתק קו זה במידת-מה, ואילו השיפור הממשי ביחסים עם ארצות-הברית לא יודגש במיוחד.

• **תתגבש כנראה דרישה בתוך שורות מפא"י להרחיק את שר המסחר-יהודה-עשיה פנחס ספיר מתפקידו, ולמנות במקומו את נגיד בנק ישראל דויד „דולוק“ הורוביץ.** דרישה זו עשויה לבוא מצד ותיקי המפלגה, שאינם רואים בעין יפה את מדיניותו הליברלית של ספיר, כלפי חסקטור הפרטי. מכל מקום, לא יחול שינוי זה לפני הבחירות לכנסת.

• **בקרב יופיע בלונדון ספר חדש על פעולות ניל"י, ארגון המחתרת שפעל מאחורי הקוונים התורכיים בארץ-ישראל בימי מלחמת העולם הראשונה.** הספר, פרי עטה של הסופרת היהודיה-אנגליה איסה אנגל, עשוי לשפוך אור על כמה מן הפרשיות הסתומות בתולדות מחתרת זו. בין השאר: הקשרים עם כובש הארץ, הגנרל אלנבי; מדוע הקדיש הקולונל לורנס האגדי את ספרו „ש.א.“, שהם לפי גירסה אחת ראשי-התביבות של שם שרה אהרנסון, גיבורת ניל"י.

שני סוד גדול בארץ, אשר אינו מוכן לדבר
עליו בפה מלא. כי סוד זה אינו רק בטחוני, פוליטי או כלכלי. הוא נוגע בציונות הנפש. וכדי לטפל בו יש להודות בעובדות מכאובות, הידועות אמנם לכל בר דעת במוסדות הציבור, אך שצמח המחשבה עליהם מכאיבה מדי מכדי לאפשר את המשכה של פעילות שאננה.

זהו הסוד של התפרקות הגרעינים הצעירים, אשר עליהם הטילה המדינה את המשימה של איכלוס הגבול. אין זה עדיין סכנה לשמירה על הגבול עצמו — למדינה יש די אמצעים ממלכתיים כדי לעשות זאת, והתפרקותו של גרעין התיישבות אין פירושו נטישת משק. במקום אחד בא השני. אולם הצורך לקיים משקים ישנים, הניטשים בהדרגה על ידי מיטב מייסדיהם, מקצץ מראש את כנפיה של כל תכנית להקים משקים חדשים על אותו גבול. המועדים הקיימים מספיקים בקושי כדי למלא את הפרצות.

אלה הן העובדות:

בשנת 1949 עלו 43 קבוצים חדשים (מתוך 128 ישובים).
בשנת 1950 עלו 6 קבוצים חדשים (מתוך 98 ישובים).
בשנת 1951 עלו 5 קבוצים חדשים (מתוך 24 ישובים).
בשנת 1952 עלו 2 קבוצים חדשים (מתוך 23 ישובים).
בשנת 1953 עלו 2 קבוצים חדשים (מתוך 35 ישובים).
בשנת 1954 עלה קבוצ אחד (מתוך שמונה ישובים חדשים).
בשנת 1955 עלה 0 קבוצ (מתוך 20 ישובים חדשים).
בשנת 1956 עלה קבוצ אחד (מתוך חמישה ישובים).
בשנת 1957 עלה 0 קבוצ (מתוך 12 ישובים חדשים).
בעמודים אלה מנתח העולם הזה את המצב בקבוצ אחד — אחד המפוארים בארץ, ששמו הפך כמעט שם גרף למשק ספר.

קבוצ הצופים גוגן נוסד עלידי נוער ישראלי, בוגר

עליית המסחררת של כח-הספיגה העירוני. דחקא באותן השכבות, שנתנו בעבר את מיטב החומר להתיישבות, חלה התקדמות כלכלית עצומה. בנייה מגיעים בקלות לעמדות כלכליות, למשרות ממשלתיות בעלות פרסטיז'ה, לשלי חיות בחוץ לארץ. במקרים רבים אין זו אלא שאלה של זמן עד שצעיר בקבוצ נכנע ללחץ מרוכז זה של הורים, נשים ופיתויים כלכליים.

★ ★ ★

עם קיוו כי הנחל יפתור את הבעיה. בשורותיו, כך ציפו, ישמרו לא רק הגרעינים הקיימים של תנועות הנוער, אלא גם יוצרו גרעינים חדשים מקרב החיילים והחיילות הבודדים.

החידוש אמר הרמטכ"ל: "טוב היה לו אחוז גדול יותר מבין אותם חיילי נחל העולים להתיישבות היו נשארים במקום גם לאחר סיום, השרות הצבאי". במשפט זה כלולה האכזבה העמוקה מאי יכולתו של הנחל לפתור בעיה ששום מסגרת צבאית אינה מסוגלת לסתרה. אכזבה זו הגיעה לידי ביטוי חריף עוד יותר בהתקפה מוחצת של הרמטכ"ל הקודם, שקבע כי הנחל מיותר לגמרי וחסר כל תועלת מעשית.

כיצד אפשר למנוע את ההתמוטטות? פה ושם נשמעות הצעות-פתרון, המצמצמות יותר כנחמות. אמר השבוע לכתב העולם הזה, משה נצר, מפקדו הראשון של הנחל: "כאשר העולים החדשים יתפסו את מקומות העבודה בעיר, והם בחורים הגדלים בארץ לא ימצאו עוד בקלות מקומות עבודה, תהיה ההענות למשימות-הספר הרבה יותר גדולה".

היתה זו דעה אופטימית מאד, התקפה האמיתית של

כך הם עמדו במיפקד הצופים, נראשית ודוך שהובילה אותם למשה גוגן — המאות הרבות אשר רק אחי אספר מהם נשארו על הגבול כמו צדוק (בתמונה למטה)

מן הספר אל הנער

האנשים הרציניים הקרובים לבעיה, מבוססת על תנועת העולה, אשר גרעיניו הוכיחו עד כה כח עמידה חזק יותר משל הגרעינים הישראליים. כי הבחור העולה, ששום סיכויים מזהירים אינם קורצים לו בעיר, שאין לו משפחה בארץ או שמשפחתו מטופלת בילדים רבים וחיה במעברה — יחשוב פעמיים לפני שיטוש את הבטחון הכלכלי של הקבוצ. ייתכן שגם זיקתו הרעיונית של בן חוץ-לארץ צרופה יותר מגישתו של אדם שנולד בארצה. התופעה של ישראל.

במקרה הטוב ביותר זוהי תקנה מדכאת. היא מעלה תמונה של ספר שניטש עלידי בני הארץ, והמוחזק בידי עולים. לא קשה יהיה לתאר מצב כזה כהשענות על לגיון זרים.

אולם אפילו תקנה זו רחוקה מלהיות חדאית. גם העולה החדש משתרש, משפחתו מתבססת, ובהדרגה יעמוד בפני פיתויים אשר לגביו, לא יהיו פחות קוסמים מאשר אלה הקורצים היום לבן הארץ, בן המשפחה המסור דרת. כל תקנה כזו דומה יותר לתהליך לתקופה מוגבלת, מאשר לפתרון של ממש.

★ ★ ★

שום אדם רציני לא יעז להעלות פתרון קסמים לחיסול משבר מעמיק זה, אשר עשויה להיות לו השפעה על עצם דמות המדינה בעתיד. כל פתרון יחייב שינוי יסודי של האוירה במדינה, שינוי דרכי החיים, שינוי המסגרת הרעיונית, ולמעשה שינוי המשטר כולו.

אולם יהיה הפתרון כאשר יהיה — הטמנת הראש בחול אינה פתרון כלל. טשטוש בעיה, מפני שהיא מכאיבה, רק מגביר את הסכנה.

ההתפרקות, העשוי בנקל להפוך לתהליך של התמוטטות, תעמוד המדינה בפני משבר עמוק ביותר — משבר בטיחוני, משבר פוליטי-מפלגתי, ובעיקר יהיה המשבר רותני-מוסרי.

מה עומד ביסודו של תהליך זה? בצורה פשוטה אפשר לתאר את עלייתו של כל גרעין, כתוצאה מאבק בין שני כוחות מתנגשים: כח המשיכה של האידיאל החברתי, הדוחף את הצעיר ללכת לספר ולהשאר שם, וכח הספיגה של העיר, המושך אותו חזרה.

בתקופות קודמות היה כח המשיכה של האידיאל החלוצי נמרץ, יכול היה לגבור במקרים רבים על כח הספיגה של העיר, בה היתה רמת המחיה גבוהה בהרבה מזו הקיימת היום, ורק מתי מספר יכלו לצפות בבטחה לחיים נוחים ולהתקדמות מהירה.

אולם בשנים האחרונות השתנה מצב זה תכלית שינוי. האידיאלים החלוציים הישנים איבדו הרבה מכה משיכתם הקודם. דור חדש שגדל בארץ, רחוק מן הבעיות החברתיות של דורות עברו, שוב לא מצא עניין רב ברעיונות של חברה אידיאלית וצדק מוחלט, כפי שנוסחו על ידי בר בורוכוב וא.ד. גורדון, (אשר לצעירים רבים בארץ אינם אלא שמות של רחובות). משקספר הפך בעיני הצעיר הישראלי הרגיל למוסד שיש לו תוכן אחד ויחיד: מלוי משימה בטחונית, וכפי שניבאו רבים מאנשי ההתיישבות מראש, בויכוחיהם עם הדגשת-היתר של ענייני הבטחון בפי ראשיה-ממשלה: אין די בהכרה בטחונית כדי להתחזק אדם לאורך-ימים במשק-ספר. סופו של איש כזה לראות את שרותו הבטחוני כשרות זמני, ולהעביר את תפקידו לבאים אחריו.

אולם חשובה עוד יותר מירידת כח המשיכה, היא

גמנסיות מתלאביב, רמת-גן וירושלים. הושקעו בו מיטב הכוחות של תנועה חלוצית מנוסה ובעלת אמצעים. כל אחד מן המייסדים עבר שנים ארוכות של הספת אידיאלים. הרקע הביתי, המעמד הבינוני הגבוה, הבטיח כי הספה זו לא תיפול על אוזניים קשוחות של נערים אחוזי דאגות פרנסה, אלא תגיע לנערים שהיתה להם כל ההודמנות להקריש את זמנם ומרצם ללימוד ולהתבססות רעיונית.

והנה מה שקרה לגרעין זה:

● עד אשר הגיע הגרעין לגיוס בצאתה ליחידת נחל, נשרו בדרך 57 אחוז אחוז מהנערים והנערות שהתחילו ביחד את תהליך החינוך בגדודים שהוציאו מתוכם גרעין זה. ● מן הרגע שהגרעין התגייס לנחל ועד לרגע שעלה לאדמתו באדמות גורייבה שבמורדות הרי הבשן, נשרו בדרך 25 אחוז מחבריו.

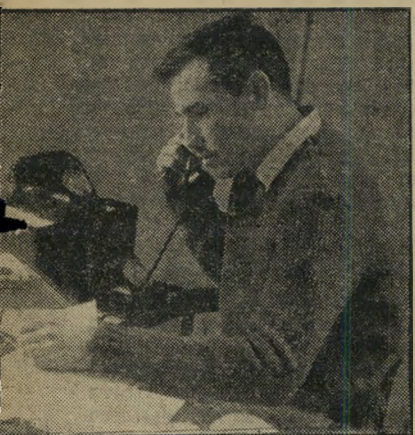
● מן החברים שעלו יחד להתיישבות, שרדו היום — כשבע שנים אחרי העליה — 15 אחוז. 15 אחוז אלה מהחיים כשלושה אחוז מכלל הצעירים שהתחילו יחד את דרך החיים החלוצית בקני הצופים בתלאביב, רמת-גן וירושלים. ואין לקחת שזה סוף התהליך.

אין טריש הדבר כי משק גוגן עצמו נעזב. גרעינים חדשים באו להשלים את החסר, ויתכן כי המשק עצמו גבוס כיום יותר משהיה איפעם. אולם המחיר היה: ויתור על משק שני ושלישי, שאפשר היה להקים יחד עם החסרים, שהוסחו מדרכם העצמאית לסתימת ה"במשק זה".

★ ★ ★

גנה למושק גוגן היא רק אחת מכלל הדאגות לקיומם של כל משקי הספר — אותם שהיו צריכים לקום. אם ימשך תהליך

לחץ האשה

הוא שגרם למשהילה ויצמן (26) לקום יום אחד ולעזוב את צורת החיים הנר"אית לו גם לאחר שעזב, כאידיאלית מכל צורות החיים האחרות שהכיר בעבר.

סיכויים טובים

בעיר נראו לאחד הקיבוצניקים הקיצוניים, ניס, יענקלה סנדורוב (26). "הייתי מאלה שתמיד היו בעד שיויון מוחלט, אך פת"אוס הרגשתי שיש בעיר יותר אפשרויות."

הגעתי למסקנה לי לחיות בעיר לא אוכל אף פעם. הפשרה שהגעתי אליה יחד עם רינה אשתי היתה להתמסר לחקלאות במקום קרוב לעיר. קיבלנו קצת כסף מן ההורים, לוינו את היתר, וקינינו משק ברמת'הדר. עכשיו, כשגולדה לנו מירב, אנו נזכרים עד כמה נוח בקיבוץ הענין של גידול וחינוך ילדים. פה רינה נאלצה לצאת לעבוד במשק שלנו זמן קצר מאד אחרי הלידה. בקיבוץ היא היתה נחה לפחות כמה שבועות. עד שהמשק יתבסס אני עובד בבית'החרושת לעורות השניר לאבי בפתח'תקה, אך ה' כחנה היא בסופו של דבר שאתמסר כליל לעבודה כאן במשק."

לראשונים היו סיבות לעזיבה. אלה שבאו אחריהם, כבר לא היו צריכים סיבות. היתה להם דוגמה.

גרעין חדש

שנתיים לאחר העזיבה כבר הורגש מחסור בגונן עצמה. ההיסטוריה של הקיבוץ, ששרבו להשלים המשימה לידים עובדות, החלו לה' דלתות האיווד, לתבוע השלמה לעצמם בני גרעין מעניית, שהורכבו מבוגרי בית הספר החקלאי עיינות ובוגרי מנסיה בחיפה, נחלצו שנה לאחר מכן לעזרת ה' קיבוץ הנעזב. עזיבתם של המצטרפים היתה מהירה יותר. מיד לאחר שהשתחררו מהצבא חזרו רוב החיפאים לבתיהם. תלמידות עיינות היססו, אך גם הן עלו לבסוף על הדרך הנעוצת. שדות גונן הירוקים זעקו שוב לידים עובדות.

כשגרעין נגנב של התנועה המאוחדת, ש' שהה בגונן חודשיים כתגבורת למשק הספר, ביקש להשלים את הקיבוץ, התגלתה אולת' הית של הגופים העומדים מאחורי ישובי

שור. כך עשה פעמיים. כשחזר, הציצה ה' אספה להוריד אותו לדרגת מועמד. ליותר מזה לא חיכה. כתגובה על העלבון, קם נטל את חפציו המעטים ואת החברה שהביא מתל'אביב, חזר לבית הוריו. כיום מתגורר הזוג הנשוי בארצות'הברית, שם לומד הבעל הנרס'ת'מכונות.

לעלויה ויצמן (25), הגרה כיום ברמת'גן, סיבה שגרתית ורגילה לעזיבתה את המשק ומעברה לעיר. אותה סיבה עלולה להישמע בכל קיבוץ ולאו דווקא צעיר, אולם שם תחשוב האשה פעמיים לפני שתחליט לשנות בגללה את צורת חייה. לא כן כאשר ה' הורים, הגרים בעיר, ממש מצפים להחלטה כזאת מבניהם. "הייתי אקונומית", מספרת עליוה, "ואני קצת עצבנית, במיוחד לתפ' קיד כזה שבו צריכים להיות אישים לכל מה שאומרים החברה עליך. בשביל להיות אקונומית צריך אופי מיוחד, אני לקחתי את כל הדברים ללב. היה נחרך הקקאו וה' חברים לא היו שבע'יצון — הייתי מקבלת מצב'רות לשבוע. לא יכולתי לסבול תלונות. "משהלה, בעלי, רצה להשאר, אבל במשך הזמן השפעתי עליו עד שהוא הסכים. באנו העירה. אני הייתי או בחודש הרביעי ל' היריוני ולא יכולתי לעזור בעבודה, כי איש לא רצה לקבל אותי במצב כזה. בעלי מצא עבודה פקדונית ועכשיו הוא עובד בהג' הלח'החשבונו'ת באיחוד הקבוצות והקיבוצים ומרצה מאד מעבודתו. אני עצמי למדתי, תנונה, ועכשיו אני מורה לתנונה בבית' ספר ממלכתי ליד תל'אביב. שנינו נשארו קרובים לענינים. הוא מטפל במשקים ש' תופיים במסגרת עבודתו באיחוד ואני שוב אקונומית. אלא שקובע כמוכן ההבדל הקטן הזה.

"לפני כשלוש שנים באו אלינו מהמשק וסיפרו שהחליטו לעשות מבצע להחזרת הווגות הנשואים בחזרה לקיבוץ. הזמינו א' תנו לבוא לפורים ולהשתכנע. נסענו לגונן וכולם התלבשו עלינו כהוגן, כמעט שהח' לסנו לחזור. הדבר היחיד שעייב אותנו וזה גם מה שאמרנו לחברים בגונן, היה שאין לנו בטחון שאותם חברים המנסים לשכנע אותנו לחזור, אמנם ישארו במקום לאורך ימים."

חוסר חברה הוא סיבה אחרת לעזיבה. במשרדו שבבית האיחוד סיפר משהילה ויצ' מן: "אני אישית הייתי חוזר אפילו היום, לו היה מתארנן גרעין כמו זה שהיה לנו אז. אך אנשי גונן של היום זה לא זה. מסתובב כאן, למשל, בזמירות האיחוד, המזכיר של גונן. אני אפילו לא מכיר אותו, כי הוא מהחדשים." שלוש וארבע שנים לאחר שעזבו את הקיבוץ מתגעגעים רבים מן העוזבים אל אורה החיים החופשי בחיק הטבע. אלא שהטענה האחדה החוזרת ונש' מעת במי כולם: לא יודעים כבר מי הם האנשים שנשארו שם עד היום.

דוגמא חיה לעוזבים

לפני שנים אחדות כבש יענקלה סנדורוב את כותרות העיתונים. יחד עם שני חבירי אלקנה קיור ויובל פפיש, סיירו לחרמון, נשבו, הוחזקו מספר חודשים בכלא הלבנוני. כיום יענקלה הוא אחד הבודדים שעזבו את גונן אך נשארו בכל זאת צמור' דים לאדמה. "אני הייתי מהקיבוצניקים ה' שרופים ביותר", מודה סנדורוב בביתו הכפרי שברמת'הדר בשרון. "צעקתי תמיד שצריך שחיון גמור. כשהיו חברים מעלים לפעמים הצעות להקל קצת את הרצועה ולאפשר להכניס לחדרים כלים ומצרכים פרטיים, הייתי אני ראשון המתנגדים. לקחתי את העסק במלוא הרצינות. כשמישהו מהחברים היה עוזב לא היתה חשובה לי הסיבה, הייתי נעשה ממש ברוגז אתו ומנתק את כל היחסים. למדתי בגימנסיה רחביה בירושלים והגעתי כמו כל החברים שלי לגונן ונע' שיתי למרכז גן הירק. היתה לי שם סמכות מלאה והייתי מרצה בהחלט.

"קנה'המידה היחיד להערכה של אדם בקי' בוך הוא היחס מצד החברים. כשהצלחתי ב' עבודתי בגן'הירק, היו החברה מהללים אותי ושמים בשמחתי בכל פעם שרק היו רואים אותי. בעיר קנה'המידה הוא הכסף בלבד. כשמישהו מצליח בעיר, הוא אינו משתף כלל את שכניו ומכריו בשמחתו. "הכל היה טוב ויפה עד שפתאום הת' לחתי לחשוב שבעיר אוכל להגיע להרבה יותר מאשר במשק. לו לא הייתי עוזב לפני כשנה וחצי, הייתי מקבל את התפקיד של מרכז המשק. זה המכסימום שיכולתי להגיע אליו."

חשבתו שבעיר לא אהיה מוגבל בהת' קדמות וברכישת כל הדברים שארצה. הח' לטתי לעזוב. אך מיד כשבאתי העירה, קי' בלתי ממש בחילה מהאווירה ששררה בעיר.

החדש של הבנים. החרמון לבן'הפיסגה ו' ביצות החולה המכסיפות, היו מסגרת מבי' טיחה לשוב העתיד. "כאן נקים את ביתנו", במגילת ההתיישבות. סיכם את המאורע יושב'ראש המועצה האזורית בגליל העליון: "אדמת הגליל היא אדמת'בון. כל מי שתוקע בה רגל, לא יר' כל להוציאנה."

התג הסתיים. החלו ימי המעשה האפורים. עמם החל אף זרם העזיבות. אדמת הגליל לא היתה דביקה דיה, כדי להתמודד עם אורות הכרך.

מקט מדי סבלנות

כל התנהג' ללא זעזועים מיוחדים עד ליום השחרור של הבנות. עם השחרור החלה העזיבה. ראשונים עזבו כל אלה ש' מעולם גם לא חשבו ברצינות על צורת חיים כזה, ואשר במקום זה או אחר בארץ המתינו להם בזרועות סתוחות הורים ש' מצבם הכלכלי היה מצוין. היו שביקשו ל' המשיך בלימודים באוניברסיטה או בטכניון, ולא נראה להם שיוכלו לעשות זאת במסגרת המשק, בכל אופן לא בשנים הראשונות. אחרים סתם הלכו הביתה. "העבודה ה' זאת היא לא בשבילנו", טענו. "בצבא זה משהו אחר, אבל אחרי שגומרים, הולכים הביתה."

הסבירה השבוע לכתב העולם הזה זיוה וינברג (25), בת רופא תל'אביבי מצליח, שעזבה את גונן מיד עם השחרור: "הייתי בתנועת הצופים עשר שנים וכשהגיע ה' זמן ללכת לצבא, ברור שבחרתי ללכת יחד עם החברים שלי. הלכנו לנח'ל והגענו לגונן. מעולם לא התלהבתי מצורת החיים הקיבוצית ולא עלה בדעתי שאשאר במקום. במשך שנתיים הייתי אחראית על מחסן ה' בגדים ומכחינה חברתית היה המצב מצוין. אבל זה לא היה בשבילי. במקום הכרתי את יורם שגם הוא חשב בדיוק כמוני. כא' שר השתחררתי מיהרתי לחזור הביתה. יורם עזב גם הוא — כשסיים את השירות ונישאנו. כיום גר הזוג בביתו המפואר של אביו של יורם, מנהל בנק בתל'אביב. השבוע

רק אחת מהן עוד נשארה במשק

(שולה עזר, מימין למעלה) מתוך קבוצת הבנות המחיימות שבתמונה. התצלום נעשה לכבוד הילד הראשון שנולד במשק — ענת, בתם של אלכס ולאה. חברי גונן ראו בה את לפתיחת תקופה חדשה בחיי הקי' בוך הצעיר. הילדים, כך קיוו החברים, יקשרו את האנשים למקום.

עמד יורם בפני סיום לימודיו בפקולטה לחקלאות. הקשר עם האדמה נשאר. סוג נוסף של עוזבים היו אלה שלא הצליחו למצוא לעצמם בני או בנות זוג. בין החברים המעטים במקום, גם הם לא המתינו הרבה לאחר השחרור, חזרו העירה, מקום שם המבחר גדול יותר והמחזור מת' חלף בהתמדה.

אחרים התאכזבו. אליהו רושגולד (26), היה אחד מהמבוססים בגרעין. את חרדי העליה הראשונים עשה מחוץ למקום בתפ' קידים שונים. כאשר סיים את תפקידיו בעיר וחזר לקיבוץ לא יכול היה להסתגל. הוא ביקש חופשה, לא קיבל ויצא בלי אי'

ה מאבק לא היה קל. איש מלבדם לא היה מוכן לתת יד למעשה הנוער. הם היו נאלצים להלחם בכל הגורמים — אולם הם ניצחו: עשרות חברי גרעין ט' של הצופים עלו לאדמות גורייבה, למרגלות הרי הבשן, למרות התנגדותם הנמרצת של הגופים המיישבים. קבוצ גונן הפך לעובדה קיימת.

התוכנית היתה שונה. איחוד הקבוצות והקיבוצים, אליו השתייך הגרעין הצעיר, הועד לאותם חיילי הנח'ל תפקיד פרוזאי יותר: השלמת הקיבוץ תל'קציר, שנפגע מי' עזיבות מייסדיו, נותר ללא כוח'אדם מסי' פיק. כדי להכשיר עצמם לתפקיד זה, נשלחו בוגרי הגמנסיות מתל'אביב, רמת'גן ויור' שלשים, לכפר בלום. קיבוץ חתיק בגליל ה' עליון, שם הכירו הצעירים לראשונה את אדמות הספר, אשר עתידות היו להפוך ל' ביתם.

כשסיימו את הכשרתם בכפר בלום, נתבעו הצעירים למלא את חובתם. הם סרבו. לדע' הם עמדה השלמת תל'קציר במקום פחות במעלה מיישוב הספר הנטוש. הם בחרו ל' הקים קיבוץ עצמאי על הגבול הסורי בצפון. היה להם גם שם ליישוב: גונן.

מאבקם של בני גונן לעצמאות מצא לו ביטוי בבטאון הגרעין, בדרך. כתב ויאל ("וילק") אורן: "דם פרושו — מסירות, נבונות, הקרבה וחוש צדק מפותח... כמר' בן שנוכל לבצע את שאיפותינו ביתר הצלחה במקום חדש, (מקום) שם נוכל לקבוע את איפיונו, ולא במקום אשר דפוסי חיו הוד' פסו, או הולכים ומודפסים."

אורות דביקים מבין

ק חודש לפני חג העליה לקרקע, חי' רה גונן לחיק האיחוד. חברי הקיבוץ הצעיר, שנותרו מבין אנשי הגרעין, פנו למרכז האיחוד בבקשה לקבלם למסגרתו. הבקשה חוללה סערה בגוף ההתיישבות ה' גדול ביותר במדינה. בישיבת מרכז האיחוד, שהתקיימה באפריל 1953 בחיפה, טענו רבים מנציגי הישובים הצעירים כי קבלת בני גונן הממרים לאיחוד, תפתח מחר דרך

סדים עוזבי גונן מתוודים: מדוע עזבתי את הקיבוץ

דאגה לילדים

הטרידה את הזוג הראשון שנישא בגונן, לאה ואלכס גולדרט (26). בתם ענת היתה הראי שונה ששכנה בבית הילדים. חברה בת אותו גיל לא נראתה באופק, ענת נשארה בודדה.

דוגמת הכלל

היתה טובה גם בשביל יוסף ("תלס") בניהו (26). תמיד התנגדתי לשיוויון מוחלט וכי אשד ראיתי שכל החברה הטובים עוזבים, הלכתי גם אני הביתה, הטביר בניהו.

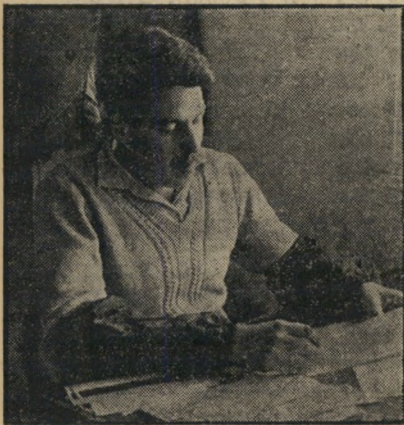
לימודים

ורק לימודים היו הגורם לכך שתמר ויס (22) עזבה את המשק זמנית, לא חזרה אליו עם טיפוס, כאשר נוכחה כי מכל חברה במשק נותרו רק מעטים בלבד.

צרות במשכח

הבהירו לעליזה ויצמן (25) כי רה את בעלה יענקל'ה בגונן. להסכים לרעיון כי חניכיה יצטרפו לקיבוץ אחד. לא נעים לקבל תלונות כל פעם שנשפרת הדייטה, הסבירה.

חוסר חברה

החזיר את אהרון ותמר גרטל (26) לתל אביב. הזוג, שבא תחילה לתקופה מוגבלת העירה, כדי לעזור להורים, נוכח, כאשר ביקש לחזור למשק, כי רק מעטים מחבריו נשארו בקיבוץ, הרוב עזב לצמיתות.

חוסר אידיאל

היה הגורם היחיד שהחזיר את זיוה וינברג העירה. אף פעם לא אמרתי שאני מתכוונת להישאר בקיבוץ; זה נחמד לשנה-שנתיים, אבל לא יותר.

אכזבה

היתה מנת חלקו של אלקנה קיר (26), מראי שי חמדברים בגרעין. אלקנה יצא אף לחזור כה בתנועה בתל אביב, הרביץ זמן רב את תורתו לנערים, התאכזב בעצמו, נשאר בעיר.

משק פרטי

קסם גם לרינה החיפאית שהכיר רה את בעלה יענקל'ה בגונן. נזכרים במשק כשרואים כמה קשה לטפל לבד בילדים, אמרה.

יישובות היא הדרך היחידה להתגברת הבטחון.

גראה כי אנשי ההתיישבות העובדת, מגיגי תנועות הנוער הנקראות חלוציות, הסתפקו במשלוח השלמות חדשות למילוי ה' חורים בספר הנוער, לא דאגו לאיכחון ה' מחלה שהביאה לגל עזיבות חדש בין חברי ההשלמות עצמם. המלל רחיק-פאתוס, שנד' חס לקרבם עליידי מדריכים בתנועות הנוער, לא הספיק להם כדי להתוודע בספר, הרתיע רבים אחרים אף מלנסות להגיע לשם.

★ ★ ★ הכרה לגברים

בכל זאת נשארו מעטים שהמשיכו ב' יומיים האפור ליד הגבול. הם לא נאמו ציונות, לא התפארו בחלוציותם. הם נשארו בעול בשתיקה, רטנו מפעם לפעם אודות ההשלמה שטרם הגיעה.

ייתכן שבידם היתה אף תשובה חלקית לבעיית העזיבות. הסביר עמוס גולדרט (25), חבר גונן, כשנשאל מדוע נשאר בספר: "אני יושב ב'שוב-ספר משום שטוב לי שם. אינני סגפן שפרש מחיי שעה וקורא לחטאים ללכת למנוח. אמנם עומדות לרשותם של יושבי הכרך הנאות מסוימות שאינן עומדות לר' שות, אך אני מתפצה עליידי הנאות אחרות. יש לי הכרה שאני חי חיים טובים יותר, תועלתיים יותר. הכרה זו היא שנותנת לי את ערך עצמי..."

אילו היו אותם מדריכי ההשלמות שבודד מחזירים בלב חניכיהם את ההכרה השקולה של עמוס, במקום מליצות גבובות שאינן ניתנות למימוש במציאות, היו פני הדברים אחרים. במקום נערים מדורכנים במליצות מעורפלות, הבורחים בהזדמנות הראשונה ה' עירה, לבית באבאמא, היו יושבים בספר גברים בעלי הכרה, היוודעים מה הם עושים.

ישובי-הספר, לא הגיעו איש לעזוב. להיפך: המתיחות על הגבול היא גורם משתק לכל עזיבה. חבר, המתכנן בסתר או בגלוי את עזיבתו, נוטש את תוכניותיו עם השמע ה' יריה הראשונה על הגבול. גונן עמדה פ' מים רבות תחת אש מקלעים, מרגמות ואף תותחים סוריים. רק לפני פחות משלושה חודשים נהרג בגונן חבר צעיר שנשלח לעז' רת הקיבוץ, אסף פילר בן משמרה-השרון. תגובת הנותרים היתה קשיחות-יתרה. איש לא דיבר על עזיבה כל אותו חודש.

גם לאישי התנועה הקיבוצית אין תשובה ברורה לבעיית העזיבה. הם תולים את הא' שמה בכל גורם שהוא במדינה, רק לא ב' עצמם. טוען בונים שמיר, חבר קיבוץ משנת 1932, ומזכירו הנוכחי של הקיבוץ הארצי: "האשמה היא ברוחות האנטי-חלוציות שיש להן ביטוי עליידי צעירי מפא"י ועליידי ב' גוריון. הם טוענים כי צבא או קריאה מר' עית הם מעשה חלוצי לא פחות מ'שוב מר' ספר. מדוע שילכו צעירים לאדימית ולא למכון חיצוני?"

משה נצר היה מפקד הנח"ל בעת שעלו חברי גרעין ט' של הצופים לגונן. הוא ישב על בימת הכבוד בחג העלייה, בירך את ה' מתיישבים הצעירים להתמודד עקשנית. גם הוא לא יודע את הסיבה לעזיבה-הרבתה. הוא מוכן להציע הצעות למניעתה. מייצג איש רמת-יוחנן ועסקן האיחוד: "צריך שהיו הר' בה ילדים. התורים דואגים לחברה לילדיהם. כשאני מספיק ילדים, הם עוזבים" לדעתו תצמצם העלייה החדשה את אפשרויות הק' ליטת בעיר. העזיבה תצטמצם גם היא.

גם מזכירי הקיבוץ חסאחוד תולים את ה' קולר ברוח הכללית השוררת במדינה. הם מגדירים זאת כ'פחד מאידיאליזם'. הסתרון לדעתם: שכנוע כל הגופים במדינה שההת'...

הנח"ל, עברו ליחידות אחרות, אחרים קיבלו שיחורור מוקדם לצרכי לימודים. עם התקרב השיחורור, גבר זרם העזיבה. ואז נפגשו כולם בקלט, בעת השיחורור, צחקו על כל הפרשה, "הנה התאחדנו שוב לגרעין אחד, גרעין תל-אביב".

החודשים שלאחר העזיבה ההמונית של בני שגב היו חודשי משבר שהמשק לא ידע כמותם. לפחות עשרה מבין החברים הות' קים, שקיו כי עירייה-הם הצעיר יעמיד את הקיבוץ על בסיס בריא, התייאשו, עזבו את המקום יחד עם משפחותיהם. מי שטרם ופישפש בבטאון חברי גרעין שגב, שהופיע לפני גיוסם, יכול היה למצוא, כי היו ביניהם רבים כאלה, שידעו מראש מהי מידת הרצינות של הסיסמאות המפוצצות. חמשיר קטן שנודס בעלון הגרעין עוד לפני הגיוס לנח"ל, היה בו כדי לסכם את הפרשה:

היה היה גרעין בשם שגב, שסיסמה לו היתה — "הר הנגב!" יום אחד התעורר — הוא כולו התפורר;

מוצק רק נשאר... הר הנגב. השגב הכיזב. רק ארבעה אנשים נותרו מהגרעין היומריני בגונן עצמה. הסכר הזמני של העזיבות נפרץ. 60 חברי הגרעין ה' ראשון שעלה לגונן נותרו פחות ממניין. דוגמת גונן היא אך אחת מני רבות: 282 גרעיני-ההתיישבות שיצאו לספר, לא נותר אפילו גרעין אחד כפי שהיה בעת ה' נחלות. אחוז העזיבות: 83.

★ ★ ★ מתום במקום אכזבה

ה מכיא את הצעירים חדורי להס' הרעיון לנטישה כה צינית של ערכיהם? דבר אחד ודאי: הקשים הבטחוניים של

הספר במלוא תרפתה. התנועה המאוחדת, אליה השתייך הגרעין, סרבה בכל תוקף להסכים לרעיון כי חניכיה יצטרפו לקיבוץ של תנועת הצופים. גרעין נגב עזב.

אולם האופיינית ביותר בתולדות ההשלמות של גונן היתה פרשת גרעין שגב. הגרעין, הפעם של תנועת הצופים, שהה בגונן ב' מתנה עבודה והתאהב במקום. אולם חברים אחרים של הגרעין, שישבו זמן מה בשרה בוקר, התרשמו מהחזיון המשמחי של ביג'ה הם השפיעו על חבריהם לרדת לנגב. אוהדי גונן התנגדו, אולם לבסוף קסם הנגב. מי שהו אף חיבר סיסמה: "שגב להר הנגב".

בבסיס האימונים הכינו חברי שגב את האידיאולוגיה — שירים, מחזות וסיסמאות: נגב, נגב, נגב. לפני הגיוס עוד הספיקו להת' אחד עם נוער-עולה ממעגן, איחוד שעלה בקושי עקב התנגדות חלק מהצופים לתת יחס שחה לנוער העולה. הם יצאו להכשרה באשדות יעקב, משם תרו אחרי מקום מת' אים בנגב. סוכם עם ביג'ה שיעלו לקליל-מטר ה-90 ליד הכביש באר-מנחתה-אילת.

יום אחד הם הועלו על מכוניות, הובאו ישר לעין-רדיאן כדי להתוודע במקום עד שיבוא הגרעין שנועד ליישב את הנקודה. חברי שגב מצאו לעצמם אלטרנטיבה נוספת. שלוש דעות היו בגרעין: אחת ביקשה להי' שאר בעין-רדיאן, השניה תבעה להשלים את גונן והשלישית היתה בעד הצטרפות לשדה בוקר. האיחוד התנגד בתוקף שישארו בעין-רדיאן, תבע שילכו לגונן. כל אלה שתיו בגונן חזרו למשק, הצטרפו אליו. האירות שבחבורה, מרבית הבנים, הלכו לשדה-בוקר. אלה שהלכו לשדה-בוקר לא חדלו מלהשפיע על חבריהם שהצטרפו לגונן, גרמו לכך שחלק מהם נטש שוב את הגליל, ירד לנגב. האידיאולוגיה החלה דועכת אצל חברי שגב עוד לפני השיחורור. רבים עזבו את

(המשך מעמוד 4)

פחות חשובים בביתו של כהן, שלרובם ה' מכריע אין כל קשר עם הפרשה שבגללה הוא מואשם. הם הבטיחו להחזירם תוך ימים ספורים, לא עמדו בדברם עד היום.

● שינוי הפעולה ביקשו למנוע בכוח את פרסום ספרו הרביעי של כהן, ישראל והערבים. בספר זה הוא מוכיח, על פי ה' מיסמכים שבידו, כי היו עשרות אפשרויות לשלום בין הציונות והתנועה הלאומית הערבית, אשר הושמו לאל על ידי בן-גוריון וחבריו, בהשפעת האנגלים. בין הפרטים ה' מהפכניים, העשויים לשנות את דעת ההיס'טוריה על פעולת ביג'י: הצעת שלום של המופתי, ערב מלחמת העולם, שיכלה להציל כמעט מיליון יהודים מן ההשמדה (העולם הזה 1102), סוכלה על ידי ביג'י.

גם מבחינה זו לא הצליחה הפעולה. כהן סיים את כתיבת הספר הזה במצור, הצליח לקחת עמו את כתב-היד בשעה ששוחרר. העתק אחד נמצא בחוף לארץ, בידי איש שנתבקש שלא להחזירו ארצה. כמה מו'לים פרטיים בארץ כבר רמזו על נכונותם ל' הוציא את הספר, שהצלחתו הסנסציונית מובטחת מראש, במקרה שספרית הפועלים המפ'מית תחשוש להוציאו.

חומר-נפץ. השקט הפוליטי והמשפטי שהשתרר מסביב לפרשה יכול להתפרש רק כחשש מצד מפא'י מפני התגלות האמת. אולם לכל מסע-השתקה דרושים שני צדדים. אי-אפשר להשתק את פרשת כהן ללא ה'ט' כמת מפ'ים.

אחרי ההלם הראשון, התיצבה מפ'ם מ' אחרי כהן. מאיר יערי הכריז פומבית כי הפרשה כולה היא "עלילה", רמז על כחונות ודון. הוצאת הספר השלישי של כהן החדש, בהוצאת המפלגה, היתה אף היא הפגנה של אומן. אולם המבחן האמיתי יבוא לגבי ה' ספר הרביעי, המכיל את חומר-הנפץ. אם תוציאו מפ'ם בשבועות הקרובים, עוד ב' קופת הבחירות, יהיה זה לא רק מסגן של אומץ-לב, אלא גם הכרזת-מלחמה בגלוייה על תכני מנגנון-החושך.

עחונות

שם פיוטי

למפא'י אין עתונים. דבר, השייך רשמית להסתדרות, נחשב בעיני רבים כחלקיק לסם מרדים. תפוצת ג'ויטלס פוסט ועזירה בשטח השבועי מגיעה תפוצת שבועוני מפא'י בקיוסקים למאות ספרות. אולם בשנים האחרונות החלה מפא'י מבניה שאין כלל צורך לשלוט על עתונים כדי לשלוט בעתונות. היא גילתה המצאה מהפכנית: גורם פוליטי השולט על העת' נאים בעמדות-מפתח מסויימות, שולט למע' שה על כל זרם האינפורמציה המכחן את דעת-הקהל. לא הרב נעשה בעתונים שהם לכאורה בלתי-תלויים, הרי ההכחנה יעילה עוד יותר.

פסבדונים מסתורי. בפאריס יושבת קבוצה של עתונאים ישראלים הוואת כי לא תגיע מבירת צרפת לישראל אף ידיעה אחת שאינה מקובלת על שלטונות צרפת ועל קבוצת-החצר של דויד בן-גוריון. כתב הארץ במקום הוא מוריס קאר, שמאמרו על צפון-אפריקה נקראים כביולטינים של הממשל הצבאי הצרפתי. בולט עוד יותר כתב מערבי, שמואל שגב, לשעבר איש מנגנון החושך, משרת מובהק של כיוון מדיני זה. לפני כמה ימים החלו מופיעות ב'יעות אחרונות כתבות בחתימת אלי אבידן, מ' אחורי שם פיוטי זה מסתתר שם מוכר הרבה יותר: אלקנה גלי, לשעבר מוכירו של ביג'י, כתב דבר ועורך המהדורה הצרפתית של הגיואיש אובסרבר, שבועון המופיע בכספי נחום גולומן והמשרת את שמעון פרס. גלי הוא אחד הדוברים העיקריים של קבוצת-החצר.

קיבוצים

שכר העקרו

"ילד, בוא הנה. אתה רוצה ללכת לקבוצ'?" האיש עם התיק השחור הפנה שאלה זו אל ילד בן 13 במעברת כפר גבירול שליך רחובות לפני שש שנים. צבי דשתי, בן למשפחת עולים מעיראק שהתאכסנה בצ'ר פון דל במעברה, לא היסס הרבה. הוא שמע מחבריו שם תלכים לקבוצ'. הוא שמע

• חשבו עירס שנגב בין חשאר, בכל חרציות, כי עבר אלי-נאצר שונא את חציר נות מפני שבידלתו חוכרת ללסוד תניך בניגוד לרצונו.

הפרדה גלויה ונקיה בין ישראל לבין יהדות העולם היתה גם בחזית זו פועלת לטובת שני הצדדים. בהעדר הפרדה כזאת, אין ערך לשליחותיו היקרות והנאיביות של מוריס פישר. הכנסיה הקתולית היא מוסד עתיק מאד, והיא מוכנה לחכות עד שישלח תשלח אנשים שיש להם מושג כל' שהו על כללי המישחק.

יחסים מרחביים

שלשה מי יודע?

מאז ומעולם היה למספר שלוש קסם מיוחד לגבי דויד בן-גוריון. לדעתו, יש לדורנו שלוש משימות (המשתנות כל כמה חדשים), היו למיבצע-סיני שלוש מטרות (אותן החליף מדי פעם בהתאם לתוצאות). השבוע חיזה ביג'י במסיבת-עתונאים את דעתו שיש שלושה תנאים מוקדמים לשלום בין ישראל ועמי ערב. השלושה:

- כינון משטר דמוקרטי בארצות ערב.
- הכרת הערבים כי אי-אפשר לחסל את ישראל.

● חיסול התחרות בין שני הגושים הגדולים על המרחב.

היתה לכל שלושת התנאים האלה רק תכ' נה משותפת אחת: הם היו מעבר לתחום-ההשפעה של ממשלת ישראל. ומאחר שכך הדבר, פטורה ממשלת ישראל מכל יוזמה מדינית במרחב. כל אשר עליה לעשות ב' שנים הקרובות הוא לחכות עד שיתגשמו שלושת התנאים מעצמם — אם לא יחליף אותם ביג'י עד אז בשלושה תנאים אחרים.

פרשת כהן

כגובים בלירה

"מרגל בינלאומי" לחשו אנשי מנגנון-החושך לפני ארבעה חדשים. "ראש רשת ריגול של מעצמה זרה" פשטה השמועה המכחנת. מפלגות הודועו, עתונים נרגשו, הממונה על שרותי הבטחון עצמו הודיע פומבית כי יש בידו כל ההוכחות, וכי מ' עולם עוד לא זוכה מרגל אשר נתגלה על-ידי שרותי-הבטחון.

במרכז הסערה עמד אהרון כהן, חבר מרכז מפ'ם ואיש משק שער-העמקים, ה' מומחה מספר 1 של ישראל לעניני ערב. אנשי מנגנון-החושך התכוננו להחזיק ב' מעצר תקופה ארוכה, נדהמו כאשר ציחה השופט לשחררו בערבות בגלל מחלת-לב, אולם גם לאחר מכן, לא נרגעו המאשימים. הם הבטיחו כי משפטו של כהן יגלה למדי' נה פרטים מועזים על פרשת-ריגול חסרת-תקדים, בדרג גבוה ביותר, לטובת מעצמה זרה ששמה לא פורסם, אך שכל ילד ברחוב ידע את שמה.

עכבר בין הכלים. מאז עברו ארבעה חדשים — ודומיה מזורה ירדה על פרשת הריגול המסעירה. רק השבוע, באיחור של 15 שבועות, הוגש לבסוף לבית-המשפט כתב-אישום — מעשה פורמלי שאינו מחייב לשום פעולה. המאשים — היועץ המשפטי לממשלת ישראל — לא ביקש אפילו לקבוע מועד לבירור המשפט.

בינתיים נשאר אהרון כהן, "המרגל ה' בינלאומי המסוכן" בפי מאשימיו, משוחרר כאות נשן, חופשי לעסוק בכל העולה על רוחו. לפני שבועיים הוציא את הספר השלישי (והלפני-אחרון) בסידרת ספריו על העולם הערבי, והוא מתכוון להופיע בשורה של מסיכות פומביות לכבודו מטעם מועדון צוותא המפ'מי.

מעולם לא הוליד הר של האשמות עכבר כזה של פעולה משפטית. וגם עכבר זה נחבא מאד אל הכלים.

הארכיון הסורי. אי-אפשר היה לעצור אדם כמו אהרון כהן ללא החלטה בדרג הגבוה ביותר — אישור מטעם דויד בן-גוריון עצמו. מדוע נעשה הצעד הנחשף בלחית הפרסומת הרעשנית המתוכננת, אם לא היתה כוונה להביא את כהן מיד לדין? ידידיו של כהן העלו בשעתו גירסות אפשריות שונות. בין השאר:

- שכל הפעולה יוזמה כדי להחרים את הארכיון הסורי היחיד-במינו של כהן, שמאות מיסמכים מוכיחים שחור-על-ב' לבן כי דויד בן-גוריון חיבל במידע פערות נסיגות ערביים למצוא הסדר של שלום עם התנהגות העברית.

נסיין זה עלה כחוחי החוקרים לא הצ' ליחו לגלות את מקום הימצאו של ארכיון זה. לעומת זאת החרימו אלפיים מיסמכים

שעשועים, ככרי כוס'יומקין" ופרנסה אין

כרזות רמות משמיעה הממשלה על קליטת העליה ההמונית, אולם המציאות מקטרגת קשות על הממשלה והמשטר שלה.

ממשלה זאת אינה מוכנה להורות שתנאי המשטר שלה מונעים קליטת עליה.

ראש הממשלה, בטוילו בשכתי העולים באשדוד, התעלם מהבטלה, העתי והרדוד, בהם שרונים העולים. ובינתיים:

זועק נציג "המקרים הסוציאליים" בראש-העין על "חרפת רעב" ומועצת עיריית לוד, אף היא זועקת, שלמעלה משליש תושביה מחוסרי עבודה. בלי שנוי המשטר הבזבזני אין לפתור את בעיות הקליטה.

הסתדרות הציונים הכלליים מפלגת המרכז

האופנה האחרונה

כשירות לצרכנים. ועל-מנת להדגים להם את מוצריו, הקים בית-החרושת למזרונים, ספות, מיטות וכורסאות "פרדייז" שורה של תערוכות ניידות. עד היום הובאה תערוכה כזאת לטבריה, ראשון-לציון, רחובות והתחנה הבאה היא קריית-חיים. אגב, "פרדייז" הוא גם בעל אולם תערוכות קבוע בתל-אביב.

"פרדייז" הוא מפעל הקפיצים הפנימיים והספות הוותיק ביותר בארץ. הוא משתמש בידע אמריקאי, כי בעליו, מר מוריס קצ'מן מהיוסטון טקסס, הוא בעל שלושה מפעלים מסוג זה בארצות-הברית.

כיום מעסיק המפעל שבועי פועל, ממוכן במכוונת אמריקאיות. בעל מחלקת נגרות ורפרות בהנהלתו של מר קליין, המקפיד על כך כי המוצרים של "פרדייז" יתאימו לאופנה האחרונה באדריכלות פנים.

כולם אמרים
ה'ים
לנהגות
ניאין
תאכר מלי ישראל 7
טלפון: 27093

המינוי

קילת חשבונך לשנה החדשה, נא פרס אותו בהקדם. עקב הביקוש לעיתון, לא נוכל לאפ' שר כל משלוח ללא תשלום.

ספר קחי
בכר
...והנצחה בטוחה

כך קוראות עקרות הבית ל' ז' ו. אבקת הכביסה החדשה של נקה. המיוחדת למכונת כביסה. ז'ו שומרת על הכביסה ועושה אותה ללבנה כשלג. ז'ו מקציפה מעט ומונעת את גלישת המים מהמכונה ועי' כך שומרת עליה. נסי עוד היום.

זיו

מחיר האריזה 800 פרי. המ' פ' צ'ים חברת נורית בע"מ. לתשומת לב: ז'ו היא אבקה מיוחדת למכונת כביסה ר' ז'וה' היא האבקה חידועת, להרתחח ולכביסה רגילה.

מה גרם למעצרו של ציון סלומון, חבר קבוץ גבעת-ברנר? האם רצח הבעל?

טה, הם לא הבחינו במריבות או בסצינות אחרות בין אביגיל לבין בעלה.

אולם חייה של אביגיל לא היו כה שקטים כפי שנראה. בבית-ההבראה הגדול והמפואר למדי של הקיבוץ, המבודד משאר חלקי המשק, הכירה אביגיל, בתוקף עבודתה, אורחים לא מעטים. היא הייתה אשה חברתית וחביבה, התיידדה בקל עם האורחים בבית-ההבראה. ביחוד היו ידועים יחסיה עם אחד האורחים הקבועים, אשר חזר וביקר במקום פעמים רבות.

האיש, איש-הון תל-אביבי, בעל אחד מ-בת-הקולנוע הקטנים בעיר, הכיר את אביגיל באמצעות חברת קיבוץ אחרת, ש-הייתה ידידתו, נהג להיפגש עם השתיים, לצאת עמן לטיולים בסביבות המשק. האיש, שלפי העדויות אף הציע לציון סלומון סכף כדי לעזור לו לעזוב את הקיבוץ ולהקלט בעיר, הוא בעל לאשה ואב לשני ילדים. אולם האיש עצמו מכחיש כי היו בינו לבין אביגיל יחסים אינטימיים כלשהם, או אפילו יחסי אהבה אפלטוניים. "זאת הייתה ידידות טהורה בלבד", אמר.

גם הגברים האחרים מאורחי בית-ההבראה של הקיבוץ, שנראו בהזדמנויות שונות כידידים קרובים מאוד של אביגיל, הכחישו כי היו ביניהם יחסי מין, או כל מגע אחר שהוא.

בארץ, תיחשף במשפט. כי מסך של שתי קה, אסוף מסתורין של מסורת כת הודית, אופף את פרשת אביגיל, וספק אם יוסר, אף אם ימצא הרצח.

★ ★ ★

ידיד מת-אביב

פשחת סלומון, שעלתה לארץ לפני שבע שנים, הגיעה לקיבוץ גבעת-ברנר לפני חמש שנים. המשפחה כללה את אבי המשפחה; את שני בניה, ציון ופנחס; את

אדם סלומון

לאה, אחות פנחס; את אביגיל ובנה הרא-שון, שהיה אז בן שלוש; ואחותה רחל. למרות שתוך זמן קצר התערעה המשפחה בחיי הקיבוץ, היא המשיכה לנהל מסגרת חברתית משלה בתוך המשק.

מדי ערב, היו בני המשפחה מתכנסים מחזריהם, הסמוכים זה לזה, בחדרו של אב המשפחה. ציון היה חוזר מעבודתו כאופה במאפיית הקבוץ. אביגיל הייתה חוזרת מ-עבודתה במטבח בבית-ההבראה המפורסם של גבעת-ברנר, שנועד לאורחים מהעיר. יחד היו אוכלים את ארוחת-הערב, כשהם נמנעים בדרך כלל מלאכלה בחדר-האוכל של ה-קיבוץ.

על מה שהתרחש בתוך המשפחה ידעו חברי הקיבוץ מעט מאוד. הם הכירו את אביגיל בת ה-29, נמוכה-הקומה, שהספיקה ללדת בקיבוץ את בנה השני (שהוא כיום בן חמש), כנערה יפת מראה, שקטה ופשוט.

חוליות של שוטרים סיירו ביום ה-שני השבוע בין בתי קיבוץ גבעת-ברנר. הם לא עורר כל תשומת-לב מיוחדת מצד חברי המשק. כי מזה 47 יום, התרגלו חברי המשק לראות שוטרים מסתובבים ב-משק הגדול.

מאז התגלתה בשביעי לחדש ינואר גר-פתה החנוקה של חברת המשק אביגיל סל-ומון בצריף עזוב בקיבוץ, הפכו לובשי מדי-המשטרה לחלק מהנוף של גבעת-ברנר. ב-משך תקופה ארוכה הם תפסו את חדרו מ-זכירות הקיבוץ, ומכונות חנות ליד המ-זכירות בכל שעות היום. חוקרים הסתובבו בכל חלקי המשק, חקרו את כל חבריו י-המבקרים בו. משמר שוטרים מיוחד ניצב ליד שער המשק, עיכב וחקר כל אדם שנכנס ב-שער הקיבוץ.

אלא שהשבוע לא הסתובבו עוד השוטרים בחוסר מטרה בין בתי המגורים. הם ניגשו לכתובות מסוימות מאוד, עצרו בשעות ה-צהריים, בזה אחר זה, את ציון סלומון, בע-לה של הנרצחת, את פנחס סלומון, אחיו, ואת אחותה של הנרצחת, אף היא חברת קיבוץ גבעת-ברנר. שלושת העצורים הוצאו מיד מן הקיבוץ, הובלו כל אחד למעצר ב-תחנת-משטרה אחרת. בעת ובעונה אחת נ-צ צר גם סמל בחיל-האוויר של צה"ל, אדם שהיה ביחסי ידידות עם אביגיל, ושאחד מ-חברי הקיבוץ העיד כי היה מוסר בשמו לאביגיל דרישות-שלום לבכיות.

בעלה של אביגיל, ציון, גבה-קומה וי-חום-פנים, ממושקף ובעל אצבעות ארוכות, הנראה כפקיד הודי, יואשם על-ידי המשטרה ברצח אשתו. שלושת העצורים האחרים י-ר אשמו בהעלמת ידיעות מהמשטרה, בקשר לפרשת הרצח.

עם מעצרו של הארבעה גולה אבן כבדה מעל לבבות אלפיים תושבי הקיבוץ גבעת-ברנר, שבמשך למעלה מחודש חיו כשימין-שאלה מעיק עליהם: האם מסתובב הרצח בינינו? האם הרצח הוא חברי הקיבוץ או זר מבחוץ?

יחכן ששאלות אלה תפתרנה במהלך מ-שפטו של ציון סלומון ובני משפחתו. יתכן ואחד מהם יתן את הדין על רצח אביגיל. אולם ספק רב הוא אם התעלומה הגדולה, שהעסיקה עשרות חוקרי משטרה, שהביאה לפתיחתו של אחד מתיקי הרצח העבים וה-מסובכים ביותר בתולדות מעשי הרצח

★ ★ ★

זא היה אונם

פשחת סלומון השקטה לא עוררה בהתנהגותה כל תשומת-לב מיוחדת מצד שאר חברי הקיבוץ, עד לאותו יום, ה-6 בינואר, בו התעורר ציון סלומון משנתו, גילה לתדהמתו, לפי דבריו, כי אשתו איננה במיטה שלידו. "נדברנו בבוקר, לפני שיצ-אנו לעבודה, כי נפגש בערב בחדרנו לאכול בחדר, סיפר ציון. אני עבדתי עד שעה שש בערב והלכתי לעבוד בתורנות במטבח. אחרי שגמרתי בשעה 9, לקחתי אוכל והלכ-תי לחדר. חיכיתי לאשתי אבל היא לא באה. הייתי עייף, חשבתי שהיא התעכבה באיזה מקום או הלכה להשכיב את הילדים לישון ותחזור מיד. אכלתי את האוכל, השארתי לה את שלה ונרדמתי."

כשהתגלה דבר העלמה של אביגיל, נערכו חיפושים אחריה בכל רחבי המשק. רק ב-שעות הערב, כאשר חשמלאי הקיבוץ נכנס במקרה לתוך צריף עזוב, מחוץ לשטח המגורים במשק, הוא גילה את גופתה של אביגיל, שרועה על הארץ. היא הייתה מ-זכירות פרקדן, חצאיתה מופשלת ורגליה חשו-רות. פניה היו מכוסים במעיל, ידיה משר-לבות מאחורי ראשה, ועל צווארה סימני אצבעות שחוקה. פרט לסימנים אלה לא נמצאו כל סימני אלימות על גופה. גם ה-חשד כי נאנסה הופרך בבדיקה רפואית. רק בבדיקות מדויקות, שערכו חוקרי המש-טרה על גופתה לאחר מכן, גילו על שפ-תיה פצעים קטנים, שלדעת החוקרים יכלו להגרם רק באם עמד מישור מאחוריה להגרם בכף ידו את פיה כדי להשתיקה. שרשרת ההוב העבה שהיתה על צווארה נמשכה בכוח על ידי האדם שעמד מאחוריה והשאירה חתכים בצווארה.

חוקרי המשטרה, שהחלו בפענוח תעלומת הרצח, נתקלו בקיר-אטום. איש לא יכול היה למסור להם פרטים. כל חברי המשק נחקרו על מעשיהם בלילה בו נרצחה אביגיל. לכולם היה אליבי.

"לא הייתה לי כל סיבה לרצוח את אשתי", הצהיר ציון סלומון באוזני החוקרים. לא היה לו לספר דבר, מחוץ לקורות חייו, שיוורק אור איזה שהוא על חיי אשתו. הוא העדיף ברוב המקרים לשתוק. תגובה דומה ל-פניית המשטרה הייתה גם תגובתם של שאר בני המשפחה.

הקיבוץ, שזועזע מהרצח, הושיט את כל העזרה למשטרה. אולם לא התקבלה אף לא עדות חשובה אחת שיכולה הייתה לשים את המכתח לתעלומה בידי החוקרים. אלא שלאט לאט התגבשה בקרב החוקרים דעה בקשר למעשה הרצח. תחילה גרמה לכך התנהגותו המוזרה של ציון בלילה בו נרצחה אשתו. לחוקרים קשה היה להגניב כי אמנם היה

הנער

ציון סלומון, בעלה של אבי-גיל סלומון שנרצחה לפני 48 יום בקיבוץ גבעת-ברנר, כפי שנראה באחת החקירות במטה הארצי של המשטרה, שם עמד בחקירות יסודיות משך שבועיים, כשחקריו מתחלפים מדי פעם, לא נשבר.

ממשיך לישון בשקט בראותו שאשתו נעדרת שלא כרגיל.

חקירות נוספות העלו כי בקרב כיתות מסוימות בהודו, של אחת מהן נמנית מ-שפתח סלומון, קיים מנהג של נקמה באשה בוגדת. לפי מנהג מסורתי זה חייב הבעל, המגלה כי אשתו בוגדת בו, לרצוח באו-ידי או אשתו. המסורת אף מצביעה על צורת הרצח — חנק בצוואר על-ידי לפיתת הגרוגרת בשתי אצבעות — השיטה בה נ-רצחה אביגיל. לפי מסורת זו, מסייעת המש-טרה לבעל לרצוח את אשתו. מצב גופתה של אביגיל נתן מקום להשערה כי יותר מ-אדם אחד השתתף ברציחתה.

המשטרה החלה בנסיון לשבור את הבעל. במשך שבועיים רצופים הוא נחקר יום יום על-ידי חוקרים שהתחלפו בזה אחר זה. הם לא הוציאו ממנו דבר, במשך שלוש שעות רצופות נחקר במטה-הארצי של המשטרה ב-עזרת מכונת-אמת. גם אחיו, פנחס, נחקר ב-מכונה. אחרי קבלת מימצאי המכונה, הודיעו החוקרים כי הם משחררים את פנחס מחק-ירות נוספות, אולם יוסיפו לחקור ביסודיות את הבעל.

★ ★ ★

דעת הקהל לא חשובה

מאז התגלה הרצח, לא עזב ציון את חדרו, בילה את מרבית הזמן בשינה. הוא נראה קרירות, ורק תנועת אצבעותיו העידו על עצבנות. מדי פעם בפעם היה זוכה לביקור קצוני משטרה, שעלו במדרגות המתקלקלות של הבית הדו-קומתי בו גר, אך הוא היה אדיש. גם יחסם העויין של חברי המשק כלפיו לא הפריע לו. הוא המשיך לחיות את חייו בשתיקה, כמעט ולא החליף את בגדיו המרופטים.

כאשר סיפר לו כתב העולם הזה, בפגישה בחדרו, כי דעת-הקהל בקיבוץ ובחוץ חושדת בו כי הוא רצח את אשתו, השיב סלומון: "דעת-הקהל אינה חשובה במקרה זה. חשור בה רק דעת המשטרה."

נראה, כי לא קיים היה כל גורם שיועז את שלחת-נפשו ואדישותו של ציון. השבוע החליטה סוף סוף המשטרה, ע-צרה את ציון סלומון כחשוד ברצח אשתו על רקע של נקמה. איך תוכנית המשטרה האשמה זו בעובדות המועטות שבידיה, כש-ציון ומשפחתו ממשיכים בשתיקה, זו היא התעלומה החדשה שבפרשת רצח אביגיל סלומון.

הצריף בו נמצאה גופתה של אביגיל סלומון. זהו ליפט עץ עזוב בקצה החשק ששיטש פעם לסגורים וכיום לא חבקר בו איש פרט לזוגות נאהבים. את גופת הנרצחת גילה חשמלאי חשק, כשנכנס לצריף במקרה למחזרת העלמה של אביגיל. למרות שאביגיל לא חזרה לחדרה משך כל הלילה, לא גילה בעלה סימני דאגה מיוחדת.

במשאל-בזק שערכו חוליות „העולם הזה“ בכל רחבי הארץ הביעו אזרחי ישראל

כן! סבור יהוש גרר כן ה-61. הקימוצים יפתרו הביזבוזים אינם מן התקציבים — יש לעקור המינהג של הן מתוך השמעת משול לכך שמבי קש עורה, אך ד שיש לו אח צ צ בתקציב? כן, א ריא את הכלכלה משרתים בה עול

אולי אומרת סקידת ה' סוכנות היהודית בלה דור, ילדת הארץ. „מבחינה אובייקטיבית, אין כל ספק שדרושה היחלצות העם לעזרת העולים החדשים מרומניה, ה' מגיעים הנה בעירום ובחוסר כל.“ אך כבחורה עצמאית, אשר צריכה להתקיים ממסורתה ה' צנועה, מוצאת היא כי כל עשר לירות אשר מורידים ממנה היא „שפית דם“. הממשלה צריכה למצוא את שביל הזהב. שלא להכביד על השכירים והעצ' מאיים. אם תיחלץ גם הממשלה ליתורים, אפריש גם ממשכורתה.“

כן! אומר דב סניקלשטיין, סוחר חיפאי יליד ה' ארץ. הוא איננו מוכן אפילו להיכנס לשאלה אם אפשר לקצץ בתקציב המדינה, או אם ישנם ביזבוזים כלשהם במנגנון. „זה איננו מעניין אותי, אני לא סר ליטיקאי. אני יודע רק שצריכים לבוא עולים, ובשביל זה צרי' כים כסף. ואני מוכן וגם יכול.“

לא! אומר איש העס' קים אפרים גוזמן, 47. „מאז נכשלת בבחירות לכנסת אני מקדיש יותר זמן לספורט מאשר למדיניות,“ השיב הוא ומשום כך נוהר מלתת תשובות מדויקות לשאלות סר ליטיות או כלכליות, מפני שאין זה מדע מדויק. כאשר הוכרו על מלחה העליה מיהר ותרגם אלף ל"י, למרות שהינו מאמין כי אין הצדקה למלחה זה. „אילו היתה הממשלה מגלה יותר אח' ריות במדיניותה הכלכלית, אין ספק כי היתה זוכה להיענות רבה יותר מצד הציבור ומצד.“

לא! חושב הסטודנט ל' לידו, ילד תורכיה (25), הנמצא מזה 15 שנה בארץ. הוא ציטט מאמר שהופיע בג'רוסלם פוסט, אודות בנין יד ושם אשר סכום של מיליון-רבע לירות הוקצה להקמתו; בסכום זה אפשר להני' ציח בצורה נאה יותר את הגופ' לים, עלידי עזרה לעולים החד' שים. „דוגמות כאלה אפשר בור' דאי למצוא בכל שטח של החיים הציבוריים, ורק במידה והקימו' צים והקיצוצים לא יספיקו, רק אז תהיה אולי הצדקה להטיל מס.“

לא! חיים דגני, יליד הוא נהג מונית. „אנחנו הסופ' לים כבר משלמים בלאו הכי עד טיפת-הדם האחרונה שלנו. רוצים כסף? בבקשה, תפסיקו את הביזבוז. מדוע צריכים לנסוע במודל 59? שתראה הממשלה דוגמה לעם, ויסעו במודל 50.“

★ ★ ★

לא! אומרת עקרת ה' ילדת הארץ ותושבת בית-שמש. התנגדותה בנויה על ניתוח אוב' ייקטיבי: „בן-גוריון רואה את המקרים החשמליים ואת ההלי' כה לקולנוע“, אומרת היא, ב' צטטה מכתב של קורא בהארץ. „אבל אני רואה את הועד-הפועל.“

★ ★ ★

אולי חושב תל-אביבי זה, אשר מאן לתת את שמו. „יש לי הסכם עם ביג'י: הוא לא מתערב בענ' יינים שלי ואני לא מתערב ב' עניינים שלו. דומני שהבעיה בכלל תיפתר בקרוב — הודות לנאומי הפקידים הבכירים יג' רמו הערבים להפסקת העליה.“

★ ★ ★

לא! קובע פרץ לויטה, 50, מתקן כלינגי' נה, שעלה ארצה לפני 25 שנה מגרמניה. „אני אומר זאת לא מפני שאיני רוצה עליה, להיפך. אבל אם יחוסל הביזבוז, נוכל לקלוט הרבה יותר עולים מאשר בעזרת המסים. שהממשלה תראה נכונות — וכולם יתרמו ברצון!“

★ ★ ★

לא! אומרת דליה יעיש, פקידה תל-אביבית בת 23. ואת תשובתה מוכנה היא לנמק במלוא הנמוקים: „ב' כל עתון אפשר לקרוא על הביור' בוז של כספי הציבור — אם יחוסל הביזבוז הממשלתי, לא יהיה צורך בהטלת מס.“

★ ★ ★

לא! משוכנע זאב סחר, 39, פרסומאי תר' שב רמת-גן. „המסים שלנו הם בלאו-הכי הגבוהים ביותר בעולם, כל יום שומעים על מעילות ועל שחיתות חדשה — אין אפשר לבוא ולדרוש עוד מסיס? ממילא אין אמון במטיליה-מס.“

★ ★ ★

לא! אומר ד"ר בנו ברוך, 46, שעלה מרומניה לפני 20 שנה ונודע בארץ כ' עתונאי. „את הכסף חייבים למ' צוא, ולא עלידי הטלת מס. יש מקום למכביר לקצץ ולצמצם בהוצאות הממשלה. אחרי שר' בוצעו קימוצים אלה, אפשר וצריך לפנות בקריאה לעם להתנדב ואז מובטחי שיתרמו ברצון.“

קליטת העליה — מכספי הביזבוז

האם דרוש

לא היתה מערכת עתון אחת בארץ שלא הוצפה בשבועות האחרונים ב- מכתבי קוראים על מזווה העליה. ביותר מעתון אחד היה מאזן המכתבים המתפרסמים ברור: רוב גדול נגד המלווה, או נגד כל צורה שהיא של גביית הכספים מן הציבור, כל עוד אין הממשלה מצידה עושה מאמץ לקצץ בתקציב הביזבוז שלה, לפטר פקידים רבים בלתי-יעילים, לצמצם עד למינימום את מספר מכוניות-הפאר שברשותה, כדי לבדוק אם זרם זה מייצג אמנם את דעת הקהל הרחב, ערכו חוליות „העולם הזה“ משאל עם נרחב בין תושבי הארץ מכל השכבות. בפעולת בזק שנמשכה יומיים, רואיינו קרוב ל-500 איש ואשה. התנאי היחיד: שהמראיינים יהיו מפרנסים מעל לגיל הצבא, ואזרחי המדינה מזה שנה אחת לפחות. ההנחה המוס- כמת, שאיש מן הנשאלים לא עירער עליה, היתה כי העליה החדשה רצויה למדינה מכל הבחינות. על-סמך הנחה זו נשאלה השאלה: כיצד לממן את

לא! קוב הנמצא עתה כפ' שנה בארץ. „אני זה לקצץ! אין זה המדינה הוא מצוין הוא נפוח ומרופד לו לנתח אותו ב' ויתברר כי יש הדרוש לקליטת חסרים כמה מי בקלות למצוא המנופחות שהמס לניהול מלחמת ו בתקחה כי זה

לא! אומר מנשה בן' עמי, 22, מכפר ירוחם, שעלה לפני שמונה שנים ממרוקו. „שורפים כסף טוב, שאפשר היה לקלוט בו את העולים החדשים. הנה, למשל, הנסיעות לחוף-לארץ: כמה מכל אלה העולים למסוס בשמחה כה גדולה, על חשבון הממשלה, נו' סעים באמת למטרה חיונית? רק אם הממשלה תראה דוגמה, יהיה העם מוכן לתת מכיסו, ואפילו בשמחה. כל אחד רוצה שיעלו היהודים מכל העולם ארצה, ולא תחזור שואת ההשמדה.“

כן! אומר שמואל יבזרוב, 58, מפתח-תקוה. „אני זוכר עדיין את הפוגרומים של סטליוורה“, אומר נהג אשר שר' לה ארצה לפני 40 שנה, „ול' כן כשהיודים דופקים על דלתות הארץ ומנסים להימלט מצרות הגולה — צריכים להכניס אותם, בכל מחיר... אני יודע שבש' ביל הרבה מהם תהיה זאת רק ארץ מעבר, אבל מוכרחים לק' לוס אותם. אני יודע שהמנגנון בכל המוסדות מנופח, ושיש ביזבוז מסמרי-שיער. אבל לבי היהודי הוא שאומר לי תן!“

לא! מודגש משיב צבי מי, באגה, 31, ירושל' מ' דור שלישי בארץ. „אין כל זכות לדרוש מהישוב את המס החדש, בזמן שבישיבה אחת של הממשלה אפשר לחסוך 30 מיליון לירות. אי אפשר לבטל את הב' חירות, כי זהו משטר דמוקרטי. אך אפשר לצמצם את הביזבוז הקשור בהן — והרי לכם עוד 15 מיליון לירות. אפשר גם ל' חתר על שליחויות לחוף-לארץ, על בנייני-פאר. אין הצדקה להטיל מסים נוספים על הישוב, שמצבו קשה, עם הכבוד לעולים.“

כל השכבות, ברוב זכריות, את התנגדותם למלווה העליה ולכל מי עליה חדש

לא! אימר נסים כהן, בלום 49, תל-אביב. הוא עלה ממצרים לפני 12 שנה ויודע מה חשיבותה של עליה. אולם, לדבריו: "לא יתכן כי הצעד הראשון הוא לדרוש מן האזרח לשלם. שיקצו בכל ההוצאות המנופחות, ואז יהיה די כסף."

★ ★ ★

לא! אמר קבלן הבנין משה פליגל, 47, מגבעתיים, אשר עלה ארצה לפני 28 שנה מפולין. "תקציב הממשלה מגיע למיליארד וחצי לירות. שיקצו 10% מכל משי בכרונות שאנחנו חיים בשעת חירום. שתראה הממשלה דוגמא."

★ ★ ★

כן! סבור המסגר דויד גרינברג מתל-אביב, שעלה ארצה לפני עשר שנים מרומניה. "כשם של נתנו מה שהייתי צריך כאשר עליתי ארצה, חייבים אנו לתת עכשיו לעולים החדשים. אסור לעשות חשבונות בשעה כזאת, כשאנחנו מבקשים מיקלט. מוכרחים לתת!"

★ ★ ★

לא! טוען המסגר מאיר רמת-השרון, שעלה לפני 12 שנה מליטא. "את חספי הדרוש אפשר לגייס בקלות, ולאו דווקא על חשבוננו של האיש העובד. שיקוישו למשל את כל קרנות הבחירות של המפלגות או כל ההוצאות האחרות, שאין להן כל הצדקה פרט לריקנות צינית!"

לא! פוסק אברהם כהן, סדרן מוניות בתל-אביב, בן 31, וכמעט יליד הארץ. "אם כבר רוצים להטיל מסים, אז קודם כל שידרשו מההסתדרות ומהמשיביר המרכזי. שידרשו מאותם מנהלי מוסדות, הבונים חילות. שם טמון הכסף, לא בכיסיו!"

כן! מצהיר חבר קיבוץ ברקאי, שעלה ארצה לפני שמונה שנים מארצות-הבר, ואשר מאן לתת את שמו. יש לו אמנם הסתייגות אחת: שהכסף יגויס בצורת מסים מודרניים, בהתאם לגובה ההכנסות. "בייבוננו לא הרגשתי שיש הפירות בולטות בתקציב המדינה."

כן! סבור ליאון בונה בעל צלמניה ליאופוט בתל-אביב. "מוכרחים לתת כסף. זה אמנם לא יפתור את כל בעיות הקליטה של העולים מרוםניה, אבל זה יעזור." אשר לבייבוננו הממשלתי, יש לבונה, יליד גרמניה בן 38, תביעה: "שהפקידים יעבדו ביתר יעילות."

לא! משיב יוחנן לוגן, 34, יצרן חומץ מדגבעתיים-שמואל, שעלה לפני 19 שנה מרומניה. "אני סבור שאם שר לגייס את הכספים על-ידי קימוצים בסעיפים השונים בתקציב המדינה, אני כשלעצמי תרם תי סכום מסוים למלחמה העליונה. אבל לדעתי, המנגנון מנופח."

לא! אומר איש יחסים ציבוריים ריבלין, 39, יליד ירושלים. "כמובן ש'אנחנו' האזרחים הנקראים לתת, נותן. אולם אינך יכול להשתחרר מן ההרגשה ששוב נכנסים לשביר לונה של מגביות, והקהל חשיר דני מאד... עליה זו הינה מאררע לאומי ממדרגה ראשונה, ולא יתכן לפתור את הבעיה הלארמית הגדולה על-ידי שכלונה של קריאה למס ולמלחמה. פוררטים את מטבע הזהב לפרוטות נחושת מחוסר התלהבות עמ'מית שתחלתה בדוגמה מלמעלה."

כן! תובע חיים כרם, חק' מוסף מיד: "אבל אין להסתפק בכך. צריכים גם לנקוט בכל האמצעים לנפות מתקציב המדינה את כל הסעיפים המנופחים. כל השנים צועקים שדרושים קרמוצים, ושוב דבר לא יצא. פעם הטילו על לבון לקצץ במנגנון וגם זה לא הצליח; אולי יצליח הפעם להחץ הציבורי. אך דבר אחד חייבים אנו להבין: אין זאת עליה, זוהי הצלה. ובשעת הצלה אין עושים חשבונות. אם יש צורך במאמץ — עושים אותו."

לא! עונה מזכיר הת' אחדות הסוחרים, דויד שיפמן (35). לולא היו מכריו על מלחמה העליונה, ב' תור מלחמה בהתנדבות, והיו ישר מחלטים על מס קליטה, יתכן שזה היה במקום, לאור משימות המדינה בקליטת עליה. אך לאחר שהכריזו על מלווה עליה, ב' הבטחה מוקדמת שלא יבוא אתריו מס, מערערים עתה את אימון הציבור ברגש ההתנדבות. ישנם סעיפים רבים בתקציב ה'מדינה שאפשר לקצץ בהם. הצעה נוספת: הפצת אגרות' חוב צמודות דולאר למוכ'."

האישלתי או מכספי האזרח? מס עליה?

העליה — על-ידי הטלת מלוות ומיסים או על-ידי חיסול הבייבונן הממשלתי, במידה וקיים בייבונן כזה? 75% מן הנשאלים ענו כי אין להטיל מס-עליה חדש. כאשר היה הכרח, מחמת המקום הצר, לצמצם את מספר הנשאלים שתשובותיהם מתפרסמות בעמודים אלה, נשמר בקפדנות יחס זה בין תשובות חיוביות ושליליות. במצב עדין במיוחד עמדו כמה פקידים-ממשלה ומוסדות ציבוריים. אחדים מהם ביקשו לענות בעילום שם; רובם לא היססו לומר את דעתם בגלוי, על אף שלא השלימו עם קו המוסד שבו נבדדו. כך, למשל, תקף מנהל מחלקה במשרד ממשלתי את הבייבונן והכ'ילות השוררים במשרדו וק' לבסוף ביקש שלא לפרסם את שמו. "לא זפני שאני חושש להביע את דעתי בפומבי, חלילה. פשוט לא הוסמכתי על-ידי השר למסור אינפורמציה לעתונאים. ועד כמה שאני בעד פיטורי פקידים בלתי-יעילים, אינני רוצה להפסיד את עבודתי, כי אני פקיד יעיל."

לא! קובע בתחלטיות רית תל-אביב דויד יוטן, 42, "מורז שמדינה אשר קמה למען שיבת ציון לכל דורש ציון נא' בקת בקשים כספיים בשטח ה'חיוני ביותר. הסיבה אינה אוב'ייקטיבית; אלא שהמשרד הקיים הפנה את כל המקורות הכספיים לאפיקים אשר יחזקו את המשטר ואת הענפים הכלכליים של ה'מפלגה השלטת, בשעה שתקציב המדינה היה צריך להיות מוק'דש ברובו לעליה ולקליטה. העו'י בדות מוכיחות שיש בזבוז, ואין הצדקה להטיל מס נוסף."

לא! עונה דויד כנעני, 23, יליד כפר יהוד' שע המכהן עתה כמדריך ביישוב העולים עגור. "צריכים לקצץ בתקציב. הבייבונן בולט במנגנון, בהוצאות שאינן כל כך חשו'רות. בנסיעות של משלחות מיר'תרות לכל חלקי העולם, לא רק בממשלה, כי אם בכל המוס'דות הציבוריים. ובכלל: כל תקציב השנה הבאה לא נבנה על ההנחה שצריכים לקלוט עליה המוניות. עכשיו, משנתבררו מ'די העליה הזאת, היתה הממשלה צריכה ליטול מחדש את התק'ציב לידה ולתקנו בהתאם למצב."

לא! קבע דויד קאופ'מן, 37, נגר, תור שב אבן-יהודה, שעלה לפני עשר שנים מ'צ'ינה. המקום לקיצוצים ברור מאד לקאופמן: "איפה ש'אתה מסתובב, אתה רואה פק'דים. יותר מדי פקידים. שהממ' שלה תיעל קצת את המנגנון שלה, או גם העבודה תלך יותר טוב וגם סעיף המשכורות ירד. זה כבר חסכון של מיליונים. אי-אפשר לדרוש מפועל שכל פעם יתרום עוד קצת מכספו, כשכספו בין כה וכה מספיק רק בקושי למחייתו. גם בלי זה המסים הגבוהים חונקים אותי."

מורה והסופר נפתח, איש תל-אביב, כי הבעיה, כל לא אחוז אחד לים. ובכלל השרש את קוית מלתת, וקים. הדבר חולה המב' אותו מפני שם. שינוי מטרה להב' רץ שאחוז ה' המייצרים."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

פקיד הבנק רונספלד, אחרי 40 ש' שאפשר יליו תקציב וול; להיפך, ייבונן. יתח' מל-היעילות, כל הכסף יה. ואם עוד נים, אפשר ת בקרנות ת מועילות ירות שלהן, צורך להן."

הונגריה

מולדת המוסיקה הצוענית ומרק הגולש המפורסם... אותו שמחה חברת ויטה להגיש במקורותיו לצבור אניני הטעם בישראל.

מרק הגולש החדש של ויטה הוכן מבשר בקר

משובח (כשר) מתובל ב-99% ריקה מתוקה מובהרת, עגבניות, בצל ותוספות עדניות אחרות.

את מרק הגולש הפיקנמי של ויטה את יכולה להגיש לבני ביתך בכל ארוחה.

ויטה

מחיר השקיק (3-2 מנות) 260 פרוטה.

פרסום אר"י

הופיע גליון מס' 15 ש

גמד

הירחון המצויר לכידור והומור "גמד" נותן חלקו לויטל 50% של העיר העברית הראשונה וכמובן: כל המדורים הקבועים

★

64 עמודים 500 פרוטה

(המשך מעמוד 8)

הרבה סיפורים על החיים בקבוצ. הוא רצה להצטרף לקבוצ.

האיש הזמין אותו למשרדי הקבוצ הארצי בתל-אביב. שם, ללא ידיעת הוריו, נשאל צבי דשתי אם הוא רוצה ללכת לקבוצ רות' מה. הוא הסכים, צירפו אותו לקבוצת ילדי עליית-הנוער, אולם מפאת דוחק הזמן שכחו לרשמו ברשימת ילדי עליית-הנוער. לקחו אותו לרוחמה.

צבי דשתי היה מבוסס. הוא למד ועבד, נקלט בחברה המקומית והיה שמח בחלקו. אולם יום אחד קרה האסון. הוא נשלח עם עוד ילדים לקורס מקהלות ביד מרדכי. בדרך, בהצטלבות כבישים, בעת שעמד וחיכה לטרמפ, פגעה בו מכונית מחצה את ראשו. הוא הובל לבית-חולים, שם נעצר לו ניתוח דחוף. שלושה ימים שכב ללא הכרה. אחרי חודש החלים מפצעיו, אולם שקע עמוק נשאר במחצית. הוא חזר למשק רוחמה כש בכיסו תעודת רופא המבילה אותו לעבודות קלות בלבד.

ימי עבודה של חובשת. השנים חלפו. כל העת היה צבי דשתי במיקוח רפואי של רופא בית-החולים ביילייהו. לפני שלוש שנים נערך לו ניתוח פלסטי שהעלים את השקע ממצחו. אולם צבי, בחור אינטליגנטי ומוכשר, הוזהר לא לעסוק בעבודות פיזיות קשות. הוא התעלם מהאזהרה. הוא היה בחור חסון ובריא ולא היה לו נעים לפרוש מחבריו, על כן עסק בעבודות קשות, עבד כרועה בקר במשק.

כל אותה תקופה התנהל משפט פיצויים נגד הנהג שדרסו וחברת הביטוח. היה זה הקבוצ ששכר את עורכי-הדין עמירם קיטי רון, שהצליח אחרי מאבק משפטי ממושך להשיג פסק דין שהעניק לצבי דשתי סכום של פיצויים, שהתקרב לסך הכולל של 12 אלף ל"י. לצבי היה ברור מה יעשה בסוף. הוא חשב לשלם לעורך הדין ולקבוצ את ההוצאות, לתמוך באביו, פועל-דחק המת

מה הטעם לאדם החי בקבוצ, אם בעזבו צורת חיים זו, אחרי שהקדיש את מיטב מרצו וכוחו לקבוצ, שוכח הקולקטיב את כל עמליו? היכן העקרון שכל אדם מקבל כפי צרכיו ונותן כפי יכולתו? היכן נשמע כדבר הזה שקבוצ מגיש לחבר העובד חשבונות לפרוטות על חובותיו? את ה"פיצויים" קיבלתי לא בגלל שסבא שלי מת בגרמניה, אלא בגלל זה שנגרע מכשרי ויכולתי, מדוע חייב אני לתת הכל לקבוצ ולהשאר בחוץ בחוסר-כל?

על שאלותיו אלה של דשתי היתה לאנשי קבוצ רוחמה רק תשובה אחת: "אנחנו איננו סחטנים. אבל לא יתכן שאדם יחיה על חשבון הכלל, וכשהוא מקבל כסף, יעזוב את הכלל ויסרב לתת את חובו." בית המשפט, שלפניו תתברר בימים הקרובים הפרשה, יצטרך להחליט מה עדיף: צרכיו של הנוער או עקרונות הקבוצ.

משטרה

הקרב על הקיצבה

מפקד הבולשת הבריטית, דוד לורנס, קבע את הכלל האנגלי: Detective is born. not made שפירושו בעברית: אי-אפשר ליצור בכך; הוא נולד כזה. הוא הת' כחן במקרה זה לדוד ליבוביץ, אחד מה בלשים הראשונים במשטרת תל-אביב, מ' סמליו המעולים של מדור הבילוש הצעיר של מדינת ישראל.

ההודמנות להגדרה זו: גילוי של רמאי צ'קים מועד עליידי ליבוביץ. בידי הבלש הוריו לא היה אלא תיאור מגבעתו של הרמאי, שמשך סכום כסף ניכר בעזרת צ'ק מזויף, מקופת אחד הבנקים. הקופאי לא יכול היה לזכור בשום פנים ואופן את מראה פניו של המושך, תיאר בהרחבה את מג' בעתו. לאחר 24 שעות של חקירה שקדנית, נמצא הזויפן במעצר.

לא היתה זו הפעם היחידה שדוד ליב

עוזי-קיבוץ צבי דשתי מי ישלם בעד הביטוחים?

בין הוכיח את יכולת הבילוש שלו. אחת מהשיטות הראשונות של חקירת הכנסת ה' ראשונה, שהתכנסה עוד באולם קסט בתל-אביב, הוחזרה עליידי גילוי לא נעים. צורר מפתחות מזויף לקופת הכנסת, נמצא באחד התאים שבאולם. ליבוביץ, או סמל במדור בילוש תל-אביב, הוועק למקום, הצליח לי' עצור את בעל המפתחות — היה זה אחד מפקידיה הבכירים של הכנסת הצעירה, ש' נעזר במפתחות למטרות אישיות מאד. יושב ראש הכנסת, יוסף שפרינצק, הודה או לי' ליבוביץ באופן אישי על הגילוי המהיר.

שכר השקידה. פרשת שטיינברג, קצין מדור הבילוש התל-אביבי (העולם הזה 1008), סחפה אף את ליבוביץ. כידורו האישי של שטיינברג נעצר ליבוביץ אף הוא, הוחזק במעצר בודד במשטרת בריגורא בהרי ירור שלים. כששוחרר, לאחר שמונה ימים, נת' בקש עליידי אנשי המחלקה המיוחדת של המשטרה להעיד עדות שקר נגד מפקדו. הוא סרב. לאחר שהחקירה המשטרתית לא הצליחה להוכיח מאומה נגד שטיינברג, זוכה ליבוביץ, אולם כעונש על אי-ציותו הורחק מתיידי בתל-אביב, הועבר לצפון.

כשמהח על כך חסמל החוקי, רמזו לו כי הוא לו שגשג את ו.ח.ח.ח.ח. הוא עשה כן ותוך 24 שעות קיבל אף את פטוריו הרשמיים. בתעודת הפטורין שלו צוין: התנהגות — טובה מאד. אולם מאחר וטרם הגיע לגיל הפנסיה סרב המטה הכללי לאשר לו כל פיצוי. לאחר למעלה מ-20 שנות שרות במשטרה נשאר הבלש הישר ללא מקור מחיה. בשבוע שעבר הגיש ליבוביץ תביעה נגד

מטה המשטרה. דרישתו: תשלום הוגן עבור שנות שירותו בעבר.

דרכי חיים

צחצוח סוף-העונה

"תפאדל חביבי, צחצוח נעליים בחמישה גרוש, רק חמישה גרוש צחצוח נעליים, צעק מצחצוח הנעליים יוסף נעים בקרן ה' רחובות דיונונו-פרישמן. לידו, בצל אורות הניאונים של חנויות הפאר, ישבו עוד שני מצחצחי-נעליים זקנים, הביטו בזעף אל תיבת הצחצוח המוזהבת של נעים, עליה בלטו שלושה שלטי קרטון: "צחצוח נע' ליים רק בחמישה גרוש!"

ליד תיבת הצחצוח של נעים התלקט מיד תור של לקוחות, שצחקו בראותם את התחרות בין מצחצחי הנעליים, שילמו לנעים עשרה גרוש במקום החמישה שבתע, כשכר ליוזמתו. אצל מצחצחי הנעליים השכנים, ש' גבו את השכר של 25 גרוש לצחצוח, לא עמד איש.

"אלוהים יעשה לו." מאיר לוי (60) ואלהיו ענטר (62), שניהם אבות למשפחות ענפות, קנו להם חזקה בקרן הרחובות דיונו גוף-פרישמן עוד לפני חמש שנים. היה להם קהל לקוחות קבוע. כשהתפתח הרחוב בשנים האחרונות, וזרם העוברים והשבים בו גבר, לא ראו בעין רעה את בואו של יוסף נעים להסתפח לחברתם.

אולם השבוע התמעט זרם הלקוחות. מע' סים היו האנשים שרצו לצחצוח נעליהם בימי גשם, אבל נעים היה זקוק לכסף. הוא החל בתחרות בלתי-הוגנת, הוריד את מחיריו מ' עשרים וחמישה לחמישה גרוש. השניים ה' אחרים לא נכנסו עמו להתמודדות מחירים. "מה נעשה לו?" אמרו הם, "אלוהים כבר יעשה לו."

תזכיר

הדים ערביים

תגובות העיתונות העזומית על מסעו האחרון של עורך העולם הזה ממשי' בות לעורר הדים בעולם הערבי. אחד ההדים האלה הגיע השבוע לעמודי הארץ (שלא פירסם מילה על התגובות עצמן), כאשר פירסם שיחה שהיתה לכתבו באמריקה, עמוס אילון, עם פקיד של אחת השגרירויות ה' ערביות בארצות-הברית. אחרי שהערבי פסל כל אפשרות של הבנה בין המשטר הקיים בישראל לבין העולם הערבי, אמר, לדברי אילון: "קראתי בלה-מונד על מפלגה חדשה בישראל, הקרויה התנועה השמית. האם זוהי מפלגה חזקה? מה סיכוייה? אני מתעניין מאד במפלגה זו, כי התפשטות דעותיה ב' ישראל עשויה לעודד את השתלטותכם בא' וור". . . . בינתיים פירסם עתון צרפתי מרכזי נוסף מאמר על מסעו של עורך העולם הזה ושיחותיו עם אישים ערביים. לה קרואה, היומון החשוב ביותר של הכנסיה הקתולית בצרפת, פירסם מאמר גדול, חתום בידי הקולונל פיאר רונדו, בו העריך בצורה חיובית את הרעיונות שהוש' מעו עליידי עורך העולם הזה במסיבת העורכים שקיים בחודש שעבר בפאריס. קבע רונדו: "הוא אינו חולם בהקיץ ואינו תבו' סן, הוסיף שלושה טורים ארוכים של ציטטות מדברי העורך. . . . היופסקון מיסות "אל-ע'". לאמריקה? תצפית ה' עולם הזה (1114) ניבאה לפני שלושה שבר' צות כי שרה-האוצר עלול לצאת על כך, כדי להקטין את ההפסדים הממאירים של החברה הכבונית. השבוע הודה שרה-התחבורה ברא' יון עתונאי כי אמנם היתה חקירה בענין זה, התחכה למעשה עם שרה-האוצר, בטענו כי הפסקת הטיסות הריקות-למחצה לאמרי' קה עוד תגדיל את ההפסדים. . . . מועצה מיוחדת של ההסתדרות, שהתכנסה בתחי' לת השבוע בתל-אביב, דחתה את דרישת סיוע המיעוט, להגביל את ההצבעה לבחי' רעות ההסתדרות למציגי תעודות זהות נוסף על תעודת החבר ההסתדרותית, כדי למנוע יזופם בבחירות. העולם הזה (1116), פרש לראשונה את מלוא האפשרויות העומדות בפני זיפן הבחירות להסתדרות, הוכיח כי הצבעה על סמך תעודות חבר בלבד, עלולה לסתות את מאון הכוחות בצורה קיצונית לטבת המפלגה השלטת בהוצאת פנקסי החבר — מפא"י. . . . פרשת "ד"ר שלום הגיעה השבוע לסיומה, לאחר שבי' הדין לערעורים סרב להענות לבקשתו של ד"ר שלום להקל בעונשו. רופא העיניים התל-אביבי, שהשתמש בכוח כדי לצלם את אשתו בחברת גבר זר (העולם הזה 1027) יכלא לארבעה חודשים בבית-סוהר. ההקלה היחידה לה הסכים בית-המשפט: דחיית רי' צוי העונש לחודש ימים, כדי שד"ר שלום יוכל להשלים טיפול באחרים מחוליו.

שלום רוזנפלד : לפתוח מאה קופסאות בשר במכס ולא למצוא בהן אף שיעור.
יצחק שמעוני : איך להגדיר את המונח להסתדר? **שלום רוזנפלד :** לעלות לקומה החמישית של הועד הפועל ולמצוא שם את משה דיין.
דן בראמוץ : הכוונה היא לכל עבודה גופנית שאינה גורמת סיפוק.
שלום רוזנפלד : עבודה שחורה זאת שליחות לגאנה.
יצחק שמעוני : מה זאת חתיכה?
שלום רוזנפלד : זה מושג מופשט מאוד. זה מה שנשאר אחרי שעושים מבר ביקני.
אמנון אחינעמי : נתח לא שמן.
דן בראמוץ : אחת שכרתי להשקיע בה מאמץ.
גבריאל צפרוני : מין מוצר העובר מיד ליד לפני שהוא עובר לסוחר.

★ ★ ★

פקידות במשרד החוץ

אחרי שסיפקו הגדרות למונחים עבריים, התבקשו חברי הצחת לחבר על גבי ספרים שחיברו, הקדשות לאנשים שונים. הם כתבו את ההקדשות הבאות על גבי ספר שנתנו לילדה בת 10, בת השכן.
שלום רוזנפלד : הכניסתי תחת כנסי השכונה.
רות בונדרי : מי יתן ולא תגיעי לפרקן לפני שחסימי את הפרק האחרון בספר.
דן בראמוץ : לרותי היקרה, באהבה וידידות. מאבא.
אמנון אחינעמי : הייתי כותב: שלח לחמך על פני המים כי בעוד שמונה שנים תמצאנו. והייתי מקבל תשובה: אל תבלבל את המות. אני בעצמי כותבת אוטוביוגרפיה, וישר באנגלית.
הקדשות לידיד שהוא סופר:
דן בראמוץ : אני בטוח שלא תהנה מהספר. הוא מודפס על נייר זכוכית.
גבריאל צפרוני : בור שכמוך. קרא ולמד לכתוב.
שלום רוזנפלד : אין תחת אין.

אמנון אחינעמי : סטודנט אחד היה כל כך עקשן שלא חזר מארצות-הברית.
דן בראמוץ : עקשן זה אחד שגם כשאת מסכימה אתו הוא לא מוכן לוותר.
שלום רוזנפלד : הוא כזה עקשן שהוא עומד על דעתו גם אחרי שיצא ממנה.
יצחק שמעוני : מה זה טובת-לב?
רות בונדרי : טובת-לב זאת אחת שלמען ידיד היתה מוכנה להסיר גם את הכותונת האחרונה.
דן בראמוץ : היא היתה כל כך טובת-לב, שיכלה להתפרנס מזה.
יצחק שמעוני : מה זה שקר?
דן בראמוץ : הוא שקרן גורא. האמת היחידה שיאמר זה: אני משקר. אבל גם אז אי אפשר לסמוך עליו.
רות בונדרי : אחד שמשקר כמו מדד יוקר-המחיה.
שלום רוזנפלד : הוא כזה שקרן, שמינו אותו לדובר רשמי אפילו בלי מכרז.

★ ★ ★

התחלות קשות

צוות הישן של אנשי הסירה, הפליט את החכמות **ב**זו אחר זו בדרך שיגורית. באחת ההודמנויות, לעג גבריאל צפרוני למנחה יצחק שמעוני בהעירו: אתה בטוח שלא התכוננו קודם? השינוי היחיד, לטובה, בתכנית, היתה החלפתו של החרוזטפטן דן אלמגור בפזמונאי חיים חפר, שהתבקש לחבר המשך (אחרון בהחלט) לשיר-השירים, ולחבר שירי אהבה בנוסח שכונות שונות.

המיצלחים בשירי האהבה, היו שיר ציה ציה ציה בנוסח נערות דיונונה, שיר נערות רחוב הירקון שנסעו לעזה, באנגלית, ושיר אהבה של נערת צפון תל-אביב, בין שורות קרן-קימת לשכונת מחלול, בנוסח הבא:
אל תבלבל את המח / אולי תדבר לענין / אנילא מסכימה כלל לשכוח / תימה שקרה שם בנן. קודיכל פגעת ברגש /

סירת המיון

בניצוחו של יצחק שמעוני (למעלה) נערכה תוכנית נוספת של "שלושה בסירה אחת"

שנית כל הדיברת שטויות / דילך שאני לא פילגש / אתה סתם מטומטם ואידיוט. בכל זאת יש לי אליך קצת יחס / כי בכל זאת היית ראשון / שמע, אל תפעיל עלי לחץ / כי אניכבר מתה לישון.

אנשי הצחת התבקשו לתת עצות טובות למתחילים במקצועות שונים.

יצחק שמעוני : איזה עצות הייתם נותנים לרופא מתחיל?

אמנון אחינעמי : אל תיפול עם המפילות.

דן בראמוץ : אל תחתוך כל דבר שנראה לך מיותר.

יצחק שמעוני : עצות לעולה מתחיל?

רות בונדרי : לא קולטים אותך. בגלל הפרעות באט-מוספירה.

דן בראמוץ : ברוך בואך. תבוא מחר.

יצחק שמעוני : עצות לראש עיר מתחיל.

רות בונדרי : תקרא את שקספיר. תראה שם שכתוב שהחשי עשה את שלו.

דן בראמוץ : מה איכפת לך אם העיר פרוצה?

אמנון אחינעמי : תזכור מאיפה הדג מסריה.

יצחק שמעוני : עצות למבקר מתחיל.

דן בראמוץ : תבקר את מי שאתה רוצה ואיך שאתה רוצה, אבל תעשה טובה, אל תבקר אותי בבוקר.

רות בונדרי : בגלל חגורה לא כדאי לעשות שבת שחורה אולי יש בכל זאת ניצוץ של משורר בליוויסטרסה.

יצחק שמעוני : עצות לימאי מתחיל.

שלום רוזנפלד : היה מנומס כלפי הנוסעים לכל תבירה אותם. אפשר להבירה דברים אחרים.

אמנון אחינעמי : אל תחשוב שזה קל. אשה בכל נמל זאת עבודה נמלים.

דן בראמוץ : בעתם הראשונה אני חושב שסדאי לך עוד לחזור ארצה.

יצחק שמעוני : עצות לזונ מתחיל.

גבריאל צפרוני : כל התחלות קשות. (קריאת ביניים של דן: זה דוקא טוב כשה קשה).

רות בונדרי : לזוג צעיר הייתי מיעצת — לגמור.

דן בראמוץ : קדימה. נו, וזו כבר... הוסי, נבלות!

המצחיק את הקהל הישראלי? איזה סוג של בדיחות וחיידים מהנה אותו ביותר? את התשובה המוסמכת ביותר לשאלות אלה אפשר לקבל רק בהודמנות אחת — בהקלטת תוכנית הרדיו שלושה בסירה אחת, שהיא לקסיקון משודר של בדיחות וחכמות מכל הסוגים. תגובת קהל המאזינים במקום, תרועותיו ומחאות-הכפיים שלו, מעידות, ללא כל אפשרות של צביעות, ממה הוא נהנה ביותר.

כאשר הוקלטה השבוע התוכנית החדשה של הסירה באולם אהלי-שם בתל-אביב, בפני קהל סטודנטים של בית-הספר הגבוה למשפט ולכלכלה, התברר כי יותר מאשר מבדיחות אקטואליות, פוליטיות, או חברתיות, הם נהנים דווקא מבדיחות מיניות, או מאותו סוג הנקרא — בדיחות גסות.

"חברים, אורחי חיפה", קרא באותו מעמד חגיגי אמנון אחינעמי, שהתבקש לשאת נאום פתיחה למוסד תרבותי בחיפה. "סוף סוף נפתח על הכרמל מוסד צבורי. לא תשלוט כאן הוימה הפרטית. בשטח התרבות עדיין חיפה היא קרקע בתולה אך נפתח בה תלם ונתקע בה יתד. נדע להושיט יד מיובלת לכל עבר... לא במשקאות משכרים נעזור את היצר הפועלי אלא במים מינרליים. גדול וקטן יבואו למש' כנגו ונעשה לילות כימים לגילוי(י)ריות שבחבורה". הקהל באולם התגלגל מצחוק. אבל קרוב לודאי שקוד ישראלי לא ישר קטע זה, כמו הרבה קטעים אחרים מאותו סוג, למרות שהם היו חוסי-השדרה של התוכנית.

★ ★ ★

זמן בקופסאות בשר

בחלקה הראשון של התוכנית התבקשו חברי צוות הסירה, דן בראמוץ, גבריאל צפרוני, רות בונדרי, אמנון אחינעמי, ושלום רוזנפלד, לתת הגדרות למושגים נפוצים בישראל. השאלה הראשונה בסי המנחה יצחק שמעוני היתה: מה זה לעשות חיים?

דן בראמוץ : להרכיב אחרי זה שינה בריאה של שעתיים.
גבריאל צפרוני : לשבת בקונצרט בהיכל-התרבות ולספח גרעיניים.

אמנון אחינעמי : לעשות חיים זה לעשות כל דבר שאחרי שעושים אותו, האשה עושה לך את המוח.

יצחק שמעוני : איך הייתם מגדירים בזוג זמן?

אמנון אחינעמי : בזוג זמן זה זמן שאין בו הכנסות.

דן בראמוץ : להזמין אדם, חברה, לחדר ולשאל אותה אם היא רוצה קפה קודם.

אין לך חור בעולם שאין בו ישראל, ואין ישראלים

- מאת אורי אבנרי -

י ורם קניוק מספר כך: פעם נסעו שניים מחבריו בשממה הגדולה אשר בלב ארצות-הברית. מכיון שלא מצאו בית-מלון מתאים, נסעו במכוניות במשך כל הלילה, מבלי להיחלף באיש. בבוקר, כשאך התבהר האופק במזרח, הגיעו לצריף בודד בשימון. לפני הצריף עמדו בתור כמה יצורים עלובים, שרקעו ברגליהם כדי לחמם את עצמם. הם היו מחפשי-אוראניום, שהתכוננו לצאת לעמל יומי של חיפוש המתכת היקרה, חיכו לכוס קפה חם.

כראש התור עמד פרצוף מוכר. כשראה את שני יושבי המכונית, צעק: "אהלאן, עובדי-היה זה חבר צעיר מישראל, חברים באחת מפלוגות הפלמ"ח."

★ ★ ★

מ ופר ההשכל אינו טעון הסבר: אין חור בעולם שאין בו לפחות ישראלי אחד. כל מי שסידר אי-פעם בוכר, יודע זאת.

בכל מרכז הגון בעולם ישנן כיום שתי פוזרות: החיות זו בצד זו, חופפות זו את זו בקצות, אך אינן זהות. האחת היא הפזורה היהודית הוותיקה. השניה היא הפזורה הישראלית החדשה. בגיריורק, כך טוענים, מגיעה הפזורה הישראלית לבדה לרובת נפש, ממלאה שכונה שלמה משלה — רחוב מס' 100 ומעלה בצד המערבי של מנהאטן. גם בפאריס מגיע מספרה לאלפים. בלונדון שוכנים אלפים אחרים בסחיס קוטאג' וברחוב פינצילי — "ישראל הקטנה" בפי האנגלים.

אם מותר לשאול מושג מן הרוסים ה"לכנים", המהגרים האנטי-סובייטים שמילאו בשעתו את אירופה המערבית ואת המזרח הרחוק, הרי הייתי קורא לציבור הזה "ישראל הלבנה". הם נושא מרתק מאד למחקר.

אם תשלח ממשלת ישראל משלחת לחקר היידה (עיסוק מצויין לכמה מאות עסקנים, שהגיעו תורם לנסוע לחוץ-לארץ) תנסה לשוא למצוא מכונה משותף לכל האנשים האלה. פשוט אין.

חוסר פרנסה? רוב הישראלים הלבנים היו מסודרים היטב בארץ, והם עובדים עתה עבודה מפרכת כפליים במולדתם החדשה, שם קצב העבודה ובעיות הפרנסה חריפים, לרוב, הרבה יותר.

שנאת ישראל? להיפך. רובם יושבים ומשמיצים את ארץ גלותם ואת תושביה, מהללים את ישראל עד לב השמיים. שחצנותם הלאומית עשויה לעתים להוציא את ידיותיהם הלא-ישראליות מן הכלים. אולם איש מהם אינו חולם לחזור במהרה לארץ היעודה. שאיפה למותרות? חלק מהם חי חיי-כלבים ממש, מבחינת התנאים החיצוניים. אילו דרש מהם משהו בישראל לחיות באותם תנאים, היו קוראים למהפכה.

צמאון לתרבות? רובם לא היו מכירים פני תרבות גם אילו הוגשה להם על צלחת. אין להם המושג הקלוש ביותר על תרבות ארץ גלותם. והם מחפים על בורות זו בשחצנות של אנשים-עליונים, בפווה של חלוצים ואנשי-מלחמה הבונים לשטויות נישנות כגון ציור, מוסיקה או ספרים.

★ ★ ★

י שנה סוגים רבים של ישראלים בחוץ-לארץ. מכיון שהסלאנג העברי החדש כבר הפך את הקיצור למושג בפני עצמו, מוטב שנאמר: "ישראלים בחוץ-לארץ" (מתחרו עם לול). הפזורה הישראלית כוללת את הטיפוסים הרעים ביותר והטובים ביותר מישראל. כמעט והייתי אומר: רק את אלה. טיפוס-הביניים כמעט וחסר לגמרי. בפגשך ישראלי בחוץ-לארץ, או שאתה רוצה לברוח ממנו (ברוב הגדול של המקרים) או שאתה שמח לפגשו.

בתחתית הסולם עומדים ה"יורדים" האמיתיים — אלה שדחפה אותם התקפה של צועניות יהודיות מסורתיות. הם נמצאים בכל מקום. איש אינו יודע ממה הם חיים, ומה בדיוק הם עושים. ידיהם עמוק בכיס זולתם. "היו דרושים שני דורות כדי להפוך יהודי כסוף לצבר זקוף וגאה", אמר לי פעם ידיד, "אולם דרושה רק שנה אחת כדי להפוך את הצבר הזקוף הזה חזרה לטיפוס יהודוני מאוס."

לא רחוק מן הטיפוס הזה עומד "הישראלי המקצועי". אין מקום בעולם הבטוח מפניו. הוא לובש את לבו הישראלי על דש מעילו, חי מתמיתותם של יהודים טובים, ועושה על חשבוננו הפרטי כל אותם הדברים אשר צמרת ישראל עושה בדרג ממלכתית.

אי-אפשר שלא להזכיר את אנשי מנגנון-החושך — אלפי סוכנים ומלשינים למיניהם, השורצים בכל עיר גדולה בעולם ומרגלים אחרי שאר הישראלים. אפשר לפגוש אותם בכל בית-קפה שם רגילים ישראלים להיפגש. יש הטוענים כי מאות מהם נמצאים בפאריס

הווי

הגזע התחתון

ב נתניה, הופיע הנהג אדוארד קיביץ במשרדי מס-ההכנסה, ביקש להסיר את העיקול ממוניתו. נדרש לשלם סכום כסף נוסף עבור הוצאות העיקול, יצא לרחוב, הסיר את בגדיו, נשאר בתחתונים בלבד, צעק בקול: "קחו ממני הכל!"

★ ★ ★

האופנה האחרונה

ב חיפה, באה רבקה הרצברג לפגוש את בעלה הימאי שחור מהפלגה. קיבלה ממנו שמלות חדשות שקנה בעת הפלגתו בחוץ-לארץ, מיהרה ללבשן זו על גבי זו, רצתה לצאת עמן החוצה, נעצרה באשמת הברחה.

★ ★ ★

האדם השלישי

ב לוד, במשחק הדריב בכדורגל בין ה"פועל המקומי לבין בית"ר, התפרץ ל"מגרש אדם, היכה את השופט, התגלה כי אליהו כהן, כדורגלן מכבי.

★ ★ ★

כאש ובמים

ב יפו, רגו נער בן 16 על מוריו על שנתנו לו ציונים גרועים, החליט לאכז את עצמו לדעת, שפך על גופו נפט והר"ליק את עצמו, נבלח מהאש, קפץ לבריכת מייג'סמים, ניצל ברגע האחרון מטביעה.

★ ★ ★

מתיר אסורים

ב תל-אביב, התרגו בעלי-כלב על ש"תופסיה-כלבים העירוניים תפסו את כל-בו וכלאוהו במכלאה לכלבים החשודים ב"כלבה, התגנב בלילה למכלאה, פרץ את דל-תותיה, שיחרר את כלבו ואת חבריו הכ-לבים.

★ ★ ★

חוליאנאים

ב תל-השומר, אחרי שבמשך זמן רב נעלמו חפצים שונים באורח מיסתרתי מביתני החולים ומחזרי האחיות, התחפש שטר לחולה, שכב בבית-חולים, הצליח ל"פוס את הגנב.

★ ★ ★

לעזם תיקה

ב באר-שבע, התלונן סקיד בנק-הדואר במשרה, כי אלמוני הגיש לו המחאה על סכום של 135 פרוטות, והוא שילם לו בטעות 135 לירות, שהאלמוני לא סירב לקחתן ונעלם עימן.

★ ★ ★

שיעור באזרחות

ב קרית-מאכא, התלונן יצחק חנוכה במשרה כי מורהו היכה אותו בבית-הספר משום שלא הצליח בלימודים, תבע לאסרו.

★ ★ ★

שרות רטוב

ב חיפה, ביקש ימאי מהאניה נפו לש"כור לעצמו סירה שתוביל אותו מאניתו שעגנה ליד שובר הגלים לחוף, נוכח לדעת כי המחיר שהתבקש לשלם, 9 ל"י, הוא גבוה מדי, קפץ למים והתחיל לשחות לחוף, נימשה אחרי שעבר כמחצית הדרך עלידי-מלחי הסירה שעליה סירב לעלות, שהתו"והו לאניתו, ללא תשלום.

★ ★ ★

צדק צדק תרדוף

ב ירושלים, כאשר נידון ימין משאלי, 19, לחודש מאסר על-תנאי, תקף את השופט, אשר מיהר להימלט מאולם בית-המשפט ולהסתתר בלשכתו, רדף אחריו לשם, נידון השבוע לחמישה חודשי מאסר על עבירה זו.

★ ★ ★

ריתוק לחוף

ב ואשינגטון, ארצות-הברית, נכנס ב"גורג דרנטון, בן 60, לתחנת הגיוס, הסגיר את עצמו כעריק מהצי האמריקאי, סיפר כי גויס לפני 39 שנים לצי, ערק משום שקיבל תפקיד יבשתי, החליט להסגיר את עצמו רק עתה משום "שלא איכפת לי עכשיו לשרת ביבשה".

רז'י
הוא

סופרז'י

רק אניני הפעם
משתמשים בתחליף האידיאלי
לסוכר

ללא קלוריות וללא טעם לוואי

סוכרזיט

טוב לחולי סכרת
מצויין דיאטות רוזן

להשיג בכל בתי-המוקחת

חיוצני
סוכרזיט
וין-דוגם
(ישראל) בע"מ

פרסום, "דור"

אם פוטו אז ברנר

- ★ החנות לצלום הותיקה והמקצועית של חיפה!
- ★ מבחר גדול של מצ"למות ואביזרי צלום!
- ★ שרות פתוח, הגדלה והדפסה, מעולה לחו"בבים!
- ★ העתקת מסמכים במהירות ובסודיות.
- ★ ואחרון חביב! הדרכה מקצועית ושרות אדיב אצל:

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק 33

יורם קניוק ב"מרתף"
צויר זועם

— בתור מארלן דימרין

— בתור תדה בארה

— בתור ליליאן ראפל

לנגד עיני היא קמה לא כאשה, אלא כרוח כל התקופות...

רדיו

קול ישראל

מרעילי הבארות

מכל מרעילי הבארות במדינה, אין מסוכן מקולי ישראל. כאשר הוא מסלף ידיעה, ב' דיון או בטפשות, אין אפשרות לסתור את דבריו. מאות אלפים מקבלים את ידיעותיה של התחנה המונופוליסטית כתורה מסיני. ביום הששי האחרון מסר קולי ישראל ארץ כות את דבריו של דויד בן גוריון, בו קבע ראשי הממשלה למעשה שאין כל סיכוי ל' שלום עם הערבים, באשמתם שלהם (ראה במדינה). מיד לאחר מכן סיפר קולי ישראל, כאילו כאישור, כי העתון המצרי החשוב אל-אחראס, הקרוב לגמאל עבד אל-נאצר, כתב כי 'לעולם לא תסכים רעים לשלום עם ישראל'.

רק מעטים שמו לב לדיעת העתונות הי' יומית למחרת היום, שמסרה את הנוסח האמיתי של הדברים. אל-אחראס אמר משתו שונה לגמרי: 'לעולם לא תסכים רעים ל' שלום מוכתב עם ישראל'.

עלידי השמטת מילה אחת, שהיא הקובעת במספט, ויף קולי ישראל את הידיעה מ' עיקרה, אולם מאות אלפי המאזינים נוכחו שוב לדעת כי דויד בן גוריון הוא גאון.

תדרין

משדרים אלה מתוך משדרי השבוע חבא עשויים להיות מעניינים. שינויים אפשריים.

- בעזומות חדשים (קולי ישראל, יום ד' 20.25) — סיפור דמיוני על צייד צרפתי שעזר בכוח הסלפתיה לתפוס רוצח.
- מנמנות לכינור (קולי ישראל, יום ד' 22.15) — הפסנתרן האורח ג'ורג' לבנ' טאל עם הכנר הישראלי דוד לין מבצעים תכנית ראשונה מתוך הסונטות לכינור ופסנתר של מוצארט.
- שנישה בסירה אחת (קולי ישראל, יום ד' 21.30) — קטעים מהתכנית ש' הוקלטו השבוע בתל-אביב. (ראה עמוד 13).
- תיבת נח (קולי ישראל, יום ה' 20.05) — צמד הדודאים בהופעה אחרונה לפני צאתו לחוץ לארץ, רבועית מועדון התיאטרון, יעקב בנאי ושמואל עצמון במ' ערכון אקטואלי מאת יוש.
- צוהר לתיבה (נגי' צה'ל, יום ו' 21.15) — לקט קטעים נבחרים מתוך תכניות תיבת נח.
- חירון למוסיקה מזרחית (קולי ישראל, יום ב' 19.20) — תכנית העשויה להיות מעניינת מכיון שהיא מוגשת בידי יצחק שמעוני.
- המסך עודה (קולי ישראל, יום ב' 21.30) — המערכון הצפוי של אלכסנדר אוברנוביץ, בבימה של לאה פורת.

אנשים

קמיע ללה-פירה

החרם הממושך של ראש הממשלה דויד בן גוריון על סרטי הקולנוע, שנמשך ל' מעלה 15 שנה, ושהתבטא בלעגו של ביגיי להולכים לסינימאים ובחילופי המכ' תבים שלו לפני חודשים מספר עם עקרת בית תל-אביבית בענין זה, עשוי להשבר בשבוע הבא. מוכירו של ראש הממשלה, הבטיח לעשות את כל המאמצים כדי להביאו להצגת הבכורה של הסרט הישראלי עמוד האש... על מקרה משעשע שאירע לו לפני שנים מספר סיפר השבוע בכנסת ח'כ אחדות העבודה נחום ניר, המועמד ל' ראשות הכנסת. סיפר הוא: 'לפני כמה שנים פיסרתי פקיד מפני שקיבל שוחד. העברתי אותו לבית המשפט המחוזי והוא זיכה את הנאשם, לא מפני שחשב שלא עבר עבירה. השופט כתב בפירושו כי הוא בטוח כי הנאשם אינו חף מפשע. זה היה ב' 1953 והחוק בענין השוחד יצא ב' 5 למרס. היה לשופט ספק אם קבלת השוחד היתה לפני ה' 5 במאוס או לאחריו. בגלל ספק זה זיכה את הנאשם. אחרי חודשים נודע לי שהפקיד מצא לו מקום יפה מאד: במשרד הקיצוב של דב יוסף'. . . מאמרן של עורך העולם הזה על שיחתו עם ג'ורג' ל' לה-פירה, סיפק תשובה לשאלה אחת ש' ניקרה במוחו של פרופסור מאיר פלסנר. כאשר התעלף לה-פירה בכנסיה ערב וצית פלורנץ, הגיש לו פלסנר בקבוק מלא של מיקולון להשבת רוחו, תמה אחרי כ' מדוע אין הפרופסור הקסן מחזיר לו את הבק' בוק, אותו קנה בכסף רב יום לפני כ'. פלסנר שמח לקרוא את הנוסח הזה (1106) כי לא היתה זאת שיכתה, אלא שלה-פירה מח' זיק אצלו את הבקבוק כקמיע... גם פרט אחר בדו"ח עורך העולם הזה העלה זכרונות ב'רושלים. אחרי ששר-החזק העיראקי, הא' שם ג'ואר, הזכיר באוזני העורך לטובה את שמו של הנשיא המנוח של האוניבר' סיטה העברית, הדיר יחזקאל לייב מנגס, נזכר אחד מידידיו של מנגס איך נוצרה היכרות זו. לפני עשרים שנה הגיע ג'ואר הצעיר לירושלים, נשא בכיסו מכתב מאת הארזודי לאספיקי, הוגה-הדעות השמאלי המפורסם של אוניברסיטת לונדון, אל מנגס, בו ביקש לטפל באלמירו הצעיר והמבריק, מנגס העביר את ג'ואר לידי אחד משותפיו הסוליטיים, אחרון (פרשת כהן) כהן.

תור לאורחים

שעות מספר לפני שהוקלטה השבוע תכ' גית שלושה בסירה אחת, באולם אהל-שם בתל-אביב, התברר כי אחד מאנשי הצוות, העתונאי שלום (קראתי רשמתי) רזנ' סלד, חלה בשפעת ונשאר צמוד למיטתו. טכנאי הרדיו לא התעצלו, התקינו קו מיוחד אל מיטתו של רזנ'סלד, איפשרו לו להשי'

תתף בתכנית כשהוא שוכב על ערש-דחי. מצב זה איפשר לאנשי הצוות שנוכחו ב' אולם לדקור את הנערך. דן ב'אמון, למשל, העיר כל העת לשלום: 'תגיד לגרי' פה שלך שתוו קצת' כאשר בסיום התכ' נית, יעץ דן לשלום — תיקח כדור, ענה לו שלום במקרופון: תודה, אני מוכן לתת לך. לי זה לא יעזור, השיב דן. 'אני מוכן לתת לך כדור כזה שיעזור לך לתמיד', השיב שלום ממיטתו... אגב, זמן קצר לפני שהגיע להקלטה, שימש דן כסכה ב' מועדון לילה. הוא ביקר במועדון סוף הער' נט של רפי נלסון באילת, נטל על עצמו את התפקיד לבשל כל הלילה בשביל הלקר' חות. הוא הכניס למועדון סוג חדש של מאכל, זיתים מבושלים בשום וקוניאק. לאורחים שהזמינו מנה זו, הגישו ביחד עם המנה גם מספר לתור בקופת חר' לים... אנשים אחרים שעסקו בתפקיד מלא במועדון של רפי נלסון היו עורכי הדיון שמואל תמיר ואריה מרינסקי. מאחר שהאקורדיוניסט הקבוע במועדון קיבל חופשה, התגורר מרינסקי למלא את מקומו, ניגן כל הלילה במועדון, שר, כשעורך-הדיון תמיר מלחה אותו בשירה. לאנשים שלא הכירוהו וצעקו עליו לנגן קטעים שונים, הוצג מרינסקי כעולה חדש מרומניה, שהת' קבל לעבודה תמורת שלוש ארוחות ל' יום... מחזהו של יורם מלמלך על בעית החילופים הביאלוגיים ומלחמת ה' צעירים בותיקים, שיועלה בקרוב על ידי תיאטרון זוטא, סובל עדיין מחוסר-שם. במחזה זה, בו מופיעה גם תכנית הקאמרי אסתר גרינברג, מנסה יורם לתאר את הדור של שמעון פרס ומשה דיין כדור לא של אנשים טובים, אלא של בחורים טובים. יורם רצה לקרוא למחזה בשם 'מי שבונה את ירחו', אולם השם לא התקבל בטענה, כי 'הקהל הישראלי לא יודע מספיק תנ' ב'ברודוויי' בשביל להבין את השם'... בברודוויי צפויה בקרוב הפתעה לשחקנית הישראלית אביבה גור המשמשת כמחליפה לקלייר כלום בהצגת רשומון, בה מופיע גם בעלה יצחק שצית, שזכה לביקורות חיוביות בהופיעו לצידם של שחקנים כאוסקר הומל' קה, רוד שטייגר ואקים סמירון. קלייר כלום נתקפה בדלקת שקדים, ואביבה נקראה ל' חזרות דחופות כדי להתכונן להחליפה.

נשיקה לחורה

בגליון האחרון של השבועון האמריקאי לייף, המוקדש לחיי הבידור בארצות-הברית, הפתיעה הכוכבת מרילין מונרו את מערי' ציה בסידרת תמונות בהן הופיעה בדמוי תיחן של כוכבות קולנוע מאז ראשית ה' קולנוע (ראה תמונות). הסביר בעלה, הסר' פר ארתור מילר, את הצלחתה במאמר זה: 'לנגד עיני קמה מרילין לתחיה לא כי אשה, אלא כרוח הכוכבת בכל התקופות'... מגיפת השפעת העוברת על פני הארץ לא סתחה גם על בימותיה. בהבימה הפילה המחלה למשכב את השחקנית בת-עמי,

תיאטרון

תרגיל

תרגיל דחמש אצבעות (אחל) הוא ציון דרך נוסף במדרון הידרדרותו של מה שהיה תיאטרון זה. המיוחד לציון דרך זה היא החופשה להעלות על הבמה סטאטיסטים בתפקידים כוכב.

במרכז העלילה הקלושה והגולמית של המחזאי הבריטי סיטר שאפר, עומד צעיר זועם, אותו משחק אילן בלחיים בהתלהבות רבה וביכולת מעטה, אחרי שנעשה לו עהל משוער והועמס על שכמו תפקיד שלא יכיר לה להיות לו ההכשרה האלמנטרית לביצועו. אין למחזה סיפור, אבל לעומת זאת אין בו גם כל דבר אחר, פרט לכמה נפשות של משפחה בריטית בלתי אופיינית, המסתובבות כל אחת סביב זנב עצמה, לא ברור מדוע. דמויותיהם של יהודה גבאי ונחמה דודית, המשחקים את שני ראשי המשפחה באמצעות הגלופות הידועות-היטב של המשחק האהלי, נראים מחזירי-נפשות על הבמה בתוך יסודות בבות האיומה המציף אותה, שמתוכו מצטיינת רק רינה פז, המבצעת את תפקידה הנצחי — הבת הצעירה של המשפחה — בחביבות ובטבעיות מסוימת.

למחזה חסר-החשיבות ולמשחק חסר-המשחק חק נוסף עוד בימיו מבולבל של הבמאי הבריטי ג'ון מודי, המרץ את שחקניו על-פני המדרגות ואל פינותיה השונות של התפאורה המשעממת של ריצ'ארד גרי, כש' בפניהם העברית הגסה והמגושמת של תר-גומו של יאיר בורלא.

הקהל כולו ניענע ראש בהסכמה אילמת ועצובה, כשצחק אחד השחקנים על הבמה: "או, כמה זה עוד ימשך?"

ציור

במקום ביקור בחוף לארץ

תור הזהב של אמנות הוואנר (ביתן הלנה רובינשטיין). נערה צעירה, תל-מידת-גימנסיה לפי תלבושתה, התעכבה ליד תמונה קטנה-ממדים של גבר בעל זקנקן והדרת-פנים, לבוש גלימה שחורה, צווארון מלמלח מעומלן וכובע ריבני-תחתית. היא העיפה מבטים גנובים למימן ולשמאל, וכי אשר היתה סבורה כי אין איש רואה אותה, הושיטה את אצבעה ובפנים סמוקות נגעה בקצה אצבעה בתמונה.

תנועת-אצבע זו ביטאה את אשר חש בלבו כל אחד ממאות המבקרים, שנהרו לתצורה כבר בימים הראשונים לפתיחתה. הם נכנסו לאולם תוך הרגשה חגיגית, כי זו הפעם הראשונה מזה זמן רב — ואולי בפעם הראשונה בחייהם — יוכלו לבוא ב' מגע עם כמה מן היצירות הצעירות הגדולות ביותר של כל הזמנים.

הניתן לאחיה ביד. המאה ה-17, שלה ניתן השם תור הזהב של האמנות ה' הולנדית, היתה גם תור זהב במשמעותה הפשוטה של המלה. היתה זו תקופה בה עלה לשלטון במדינה המעמד הצעיר וה' חדש — מעמד האורחים, הסוחרים וה' בורגנים, שלחם נגד הכובש הספרדי על עצמאות המדינה, ובעת ובעונה אחת היה עסוק לא פחות בצבירת רכוש.

אנשי-המעשה ההולאנדיים ביקשו באמנות את אשר ביקשו בכל דבר אחר: את הממש, את הניתן לאחיה ביד. לא פלא הוא, איפוא, שהריאליזם המוצק הוא הסגנון המשותף לכל אותה תקופה.

כמו שמסדרים לתצלום. כל זה משתקף היטב מעל לקירותיו של ה' ביתן: הרבה דיוקנים של אנשים מכובדים, לבושי כובעים מהוגנים ומקטורני קטיפה מבריקה — שהצייר התרכז עליה לעתים לא פחות מאשר על הקלסתר שאותו תת-בקש להנציח — מעשי ידיהם של רמי בראנדט, פראנס האלס, גרארד טר-בורך ו' אחרים. תמונות קיבוציות של פעילי גילדות הסוחרים למיניהם, שהסתדרו לקראת הצויר ממש כשם ממסחדרים כיום טיפוסים דומים לתצלום, כגון בתמונת גילדת הצורפים של תומאס דהקייזר. תמונות-פנים של בתי-משפחה יציבים ושלחים, כמו בתמונותיהם של פיטר דה-הוף ויעקב וואן לו. ציורים מעטים של התי עממי-איכרי, מן הסוג שבו עשו חיל גבריאל מססו, יאן סטין ופראנס וואן מיריס. שפע של טבע דומם — סוג ציור שהומצא באותה תקופה חמרנית — ושפע גדול עוד יותר של ציורי נוף — אף זה סוג ציור שרק בתקופה זו יצא למעשה לפרסום, אחרי התחלות צנועות בת-קופת הרנסאנס האיטלקי.

תיכף, אמאלה, תיכף — אני כבר הולך לצחצח את השיניים. אבל רק במשחת שיניים "תיאדנט" היא כל כך טעימה. ומבריקה יופי משחת שיניים בומבה.

"תיאדנט" עם Hygleam — יתר לובן, יתר ברק, יתר קסם.

המנשר העברי

עקרונות הפעולה השמית

דחשיג בקיומקים הבאים בתל-אביב: מנחם לוי — אלנבי, דאר מרכזי; מרדכי — עלייד התחנה המרכזית; פרידמן — אלנבי פינת המלך גיורג; קרונגולד — אלנבי פינת המלך גיורג; רצון — בניהודה פינת גורדון; יוניר — הרצל פינת פלורנטיין; רוננברג — כיכר המושבות; טופל ובניו — אחד העם 24.

כירושלים: בלום — בניהודה עלייד קפה עטרה; מוניץ — רחוב יפו עלייד קופת עם; אלטבאך — עלייד תחנת אגד; ניסן לוי — רחוב קרן קיימת; אחים אליהו — רחוב יפו; אנגלנדר — רחוב יפו; חנות ספרים ירון — רחוב יפו; שמעוני — מחנה יהודה; לבנון — מחנה יהודה; שיפר — רחוב המלך גיורג.

בחיפה: קיוסק אגד; קיוסק הנמל; קיוסק הרכבת; שיעלבור — רחוב המלכים; קדימה — רחוב יפו; אברהם — בית הקרנות; אורפהטיק — רחוב הרצל; כהנוביץ — רחוב הרצל; שורצבלט — רחוב הרצל; זילברמן — רחוב ביאליק; יוסיפוביץ — רחוב תבור; כדורי — רחוב הנביאים; ספרנו — רחוב הנביאים; תבור — רחוב הנביאים; פישר — רחוב התלון; פרידמן — רחוב בלפור; ליברמן — רחוב שפירא; חרנר — מרכז הכרמל; ליכטנשטיין — אחוזה.

אתה סובל מזה?

שיטתנו הבדוקה מאפשרת

★ מניעת נשירת שערות

★ הצמחת שער חדש

אחריות גמורה

במקרה של אי-הצלחה יוחזר כסף

"רובינס קוסמטיקום"

בהנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רח' פינסקר 2, טל. 22128. חיפה, הרצל 1

בית-המחסה ובית-המרוח. ההת-בוננות בעבודה הסבלנית והמדויקת של ציירי הולאנד באותה תקופה מלמדת, כי הם היו רחוקים מן התפיסה הרומאנטית של האמנות, המתארת את האמן כיצור שלא מן העולם הזה, הנתון להתקפי-השראה מסתוריים. הם נהגו בציור, כפי שנהג כל הור-לאנדי אחר בפועל-כפיו באותה תקופה — ברצינות, באחריות, מתוך ידע מקצועי מ' קיף ועבודת-נמלים ממושכת. ציירי אותם הזמנים היו גם מאורגנים בגילדות מקצו-עיות — ככל המקצועות האחרים — ותו-צרתם היתה, בפעם הראשונה בהיסטוריה של האמנות, לסחורה הנקנית ונמכרת בש' חקים המיועדים לכך, כשמחירה עולה ויורד לפי יחס ההיצע לביקוש. על רמברנדט, למשל, מסופר, כי שיגר שליח לרכוש בשוק זה את תחרטיו שלו, בשעה של מחירי-שפל שהיו להם סיכויים לעלות.

מצב זה הביא לכך, שאמן אשר התפרסם בסוג מסוים של ציורים, היה כמעט נאלץ להוסיף ולצייר אותו סוג מבוקש להבא, ולא לסטות ממנו. אחרת, היו סיכוייו למכור את תמונותיו קלושים למדי. רע ומר היה גורלו של צייר, שסר חינו בעיני לקוחות-תיו, אם היתה פרנסתו תלויה בציור — האלס, למשל, סיים את חייו על קצהה של בית-מחסה לעניים, רמבראנדט ועמנואל דה-ויטה סבלו מסיבוכים כספיים כל חייהם, יאן סטין התפרנס מבית-המרוח שלו ואל-ברט קאניס ומאגודת הובמה החזיקו במש' רות ממשלתיות.

חלק מפניה של אותה תקופה — 159 תמונות, רישומים ומוצגים ששויים מיליוני ל"י — הובא עתה לישראל. אמר אחד ה' צופים הצעירים, שחתימת שפם ראשונה החלה מבצבצת תחת חוטמו, בצאתו מן התערוכה: "זה כמעט כמו לנסוע לחוף-לארץ!"

בקרוב

נעים זמירות פורטוגל

"זה לא היה צולימפיה אלא יורדימפיה", התלוצץ אחד הסופרים הישראלים הצעירים בצאתו מהצגת התוכנית הקודמת של המור-סיקול אולימפיה בישראל. גם האמרגן גיורא גורדיק חש הטוב בצורך להניש לקהל לפחות כוכב ידוע-שם אחר, במסגרת תוכ-נית זו. הוא מיהר, איטוא, להתקשר עם האמרגן ברוך גילאון, שעמד להביא לי-ישראל את הזמרת הפורטוגאלית עמליה רודריגז, הבטיח לעצמו את הופעתה ככוכב מרכזי בתוכנית השלישית של אולימפיה. עמליה רודריגז תמלא לכן בהופעתה, את החלק השני של התוכנית, כשהיא מר-סיפה למבחר הרגיל של פזמונים קלים את-שיריהעם הפורטוגאלים, אותם למדה עוד מפי הוריה, רובלים ברחובות ליסאבון. את שאר חלקי התוכנית ישלימו:

- אילנה רובינא, שתופיע לראשונה כי-קונפרגסייה, תגלה בכך לקהל יותר מאשר את גופה, שהתפרסם בתצוגות-אופנה.
- הזמרת הבלגית דני ריידל, שהחלה את הקריירה שלה גם היא כדוגמנית.
- הרקדנים הסלאוונים האמריקאיים ג'ון וציארלס סוגו, הבאים לאחר הופעה בעיר-הגירושין-וההימורים לאס-הגאס.
- האקרובטים ג'וני וריי, שברחו מהוגי-גאריה לאוסטרליה בימי המרד ההונגארי.
- עושי-הלהטים של טריו טולדו.
- הקסילופוניסט ישראל נשרי, שיהיה האמן הישראלי של התוכנית.

חדריך

הצגות

- **נורה** (התיאטרון הקאמרי) — בניגוד לסענתו המפורסמת של איבסן, הרי הגבר שבהצגה (יוסף ירון) הוא שצריך להילחם כדי להגיע לשיוויון-זכויות-אמנותיות עם ה' אשה (חנה מרון).
- **ניצוץ של משורר** (הבימה) — לבטי הקליטה של קצין אירי לשעבר — מרוח אמריקאי. שמעון פינקל, בת-עמית-מרים זוהר ואבנר חזקיהו במשחק מעולה, במחזהו האחרון של יוג'ין אוניל.

אופרה

- **פאליסטאף** (התזמורת הפילהרמו-נית) — בת הזקונים של חורדי, השופעת עליצות נעורים, בביצוע על רמה בינלאו-מית, בניצוחו של קארלו מאריה ג'וליני.

תערוכות

- **תור הזהב של האמנות ההור-לנדית** (מוזיאון הלן רובינשטיין) — אמני-הוורה ההולנדיים כמו שהם ובגודל טבעי.

סרטים

בעיה משפחתית

קסמי קיין (אופיר, תל-אביב; ארצות הברית) מביא אל הבד תיאטרון כצוין כבר צוע משוכה. הסרט, שהוא פיתוח של מחזהו של לוגי קולמן, שנרכש במיוחד לצורך זה ולא הוצג על הבמה מעלה על הבד 48 שעות בחיה של משפחת דובל, משפחה ממוצעת בלואיזיאנה, ארצות הברית. ג'ק דובל (אנתוני קיין), הוא סוכן-מוכר, אב לשלושה ילדים מבוגרים ואשה נאמנה ומסורה (שירלי בות), המתחיל להרגיש את הויקנה קופצת עליו. הוא מרגיש בצורך להשתחרר מחיי השירותים, מעול משפחתו, להרגיש את עצמו חופשי מהכבלים החברתיים שהטילו עליו חיי המשפחה. עלמה דובל, אשתו, אשה בשנות הארבעים, טובת-לב ונאמנה, המקדישה את כל חייה למשפחה ומעתיקה אהבת-אם על בעלה, אינה תופסת את משמעות המשבר בבעלה. גם כשהיא מגלה כי הוא בוגד בה בחברת נערה צעירה, אינה כועסת עליו. גם שני בניהם ובתם של הוגו דובל, מהווים כל אחד בעיה בפני עצמה. הבן הבכור (אירל הולמן), צעיר ששחרר מן הצבא, מנסה להיות עצמאי, אולם אינו מקבל את עזרת אביו, שאינו מרגיש צורך לעזור לו בכספיו. הבת (שירלי מקלין), מנסה לר- כוש לב רופא צעיר, מתאכזבת כשהיא נוכחת שהוא מנצל אותה, אינו מתכוון לשאתה. הבן הצעיר (קלינט קימבורג),

אביב; ארצות הברית) היא אחת האכזבות הנוראות ביותר, שהיו ביום מן הימים לצופי הסרטים בארץ, שלפחות חלק ניכר מהם מיהרו לסרט אחרי שקראו את יצירתו של הרמן (המרד על הקיין) חק בשם זה. למרות שהסרט מתפאר בעובדה שהוא מכור סס על ספרו של חק, הוא אינו שחה אף את מעטפת הספר, עם תמונת המחבר. מרגיזי מורנינגסטאר, זאת העלמה מורני גנשטרן בת ה-18 של הרמן חק, — צעירה יהודיה אמריקאית המתביישת במוצאה והר מנסה להיות אמריקאית לכל דבר, אולם אי- גה מצליחה להשתחרר מהאופי שעיצבה בה המסורת של עמה — הופכת בדמותה של גטלי חד למעין דחליל מטופש, ללא רקע, וללא מניעים, סתם טיפשעשרה החולמת לה יות שחקנית ושהוריה הם במקרה יהודים. עוד יותר מטופשת וחסרת שלד היא דמותו של גואל איירמן, המלחין היהודי הצעיר והמתבולל, כפי שהיא מעוצבת על ידי ג'ין קלי. במקום לבטוי הפילוסופיים של איירמן בספרו של חק, באים לבטים פיזיולוגיים של רקדן קלדעת וחסר כוח מחשבה. כל דמות ודמות בסרט סולפה באופן האכזרי ביותר. מארשה זאלנקו (קרולין גינס) שהיתה צריכה לסמל את טיפוס הנערה הבהמית המכוערת, היא בסרט בויבית בעלת חיוך אוילי ותו לא. הדוד שמשון אהרון (אד וין), אחת הדמויות הלבביות והמצויירות בכשרון בספר, הופך בסרט למעין ליצן קרקס מדרגה חמישית. **שיא המחזור.** אולם לא רק הדמויות סולפו, למעשה סולפה ונהפכה על פיה היצירה כולה. סצינות חגיגות וטקסי הדת היהודיים, הממלאים תפקיד חשוב בספר, הופכים בסרט לכמה קטעי בידור המביאים לצחוק עליו.

ולא זו בלבד. היצרנים חיברו גם סיום חדש לעלילה. במקום לשאת את עורך-הדין שחרץ, ללדת לו ארבעה ילדים ולהיות עס קנית ציונית מסורה, נופלת מרגיזי דוקא בזרועותיו של ואלי רונקן, חברו הצעיר והמצליח של איירמן.

כמו שהוא, זהו סרט בעל עלילת אהבה מטר פשת ובלתי מובנת, חסר תנועה, חסר מש- חק, חסר כל דבר העשוי לעניין את הצופה לפחות במשך חמש דקות רצופות.

מפא"י כוול-סטריט

התאווה לשלטון (צפון, תל-אביב; ארצות הברית) עוסק בבעיה אקטואלית, למד רות שהוא סרט המונח במחסני מפיציו בארץ זה שנים מספר. הבעיה האקטואלית שהצדיקה את הוצאתו לאור — היא הבעיה של הצעירים הבאים לרשת את הוותיקים. זהו סרט המספר את סיפור הקומה החמי- שית, לא של הועד הפועל אלא של חברה מסחרית רבת-עצמה במרכז העסקים של ניו-יורק — הוול-סטריט. ואן המלין, הוא מעין משה דיין צעיר ומוכשר, שנלקח מ- תפקיד קטן למלא תפקיד רב ערך בחברה. אלא שאותו תפקיד נמצא בידי אדם אחר, מוזקן אמנם, אבל אדם שהקדיש את כל חייו לחברה. נשיא החברה, הרוצה לגרום להתפטרותו של הזקן, כך שהצעיר החדש יוכל לרשת את מקומו, ממרר את חייו ב- אמצעים שבהם בערך מירר בוגוריון את חי משה שרת, הביאו להתפטרות מהממשלה. **המצפון במקום.** אלא שואן הפלין אינו משה דיין. הוא נקרע בין תאמת השלטון שלו, השתוקקותו למשרה, ובין הכרתו המוסרית במשמעות מעשהו. הסוף, הוא הסוף ההכרחי בכל המקרים מעין זה: הווקים מסתלקים איך שהוא וה- צעירים, עם או בלי מצפון, יורשים אותם. סרט שאינו מצטיין במקורות, או במש- חק, אולם עשוי לעניין.

תדרין

אלה הסרטים. המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה מסליץ לראותם: **הזיהה שיוכר דער** (מגדל, תל-אביב) — מסעה הראשון והאחרון של אנית הפאר טיטאניק, בסידרת סיפורי אמת קצרים, על מה שהתרחש ביום טביעתה. **יעקובוכסקי והקולונל** (אלנבי, תל-אביב) — דני קיי בדמות האביר בן דמות היגון ובן הדת היהודית המסור ב- חכמתו קולונל פולני שחצן ומפגר. **המפתח** (מוגרב, תל-אביב) — סופיה לורן והגורל מעיקים על קברניטי ספינות-גור בריטיות היוצאות להציל מ- צוללות גרמניות את טרפן. **הנאהבים** (ארמון, חיפה) — מה שעושים כולם, אבל בצורה פיוטית.

נמלי ווד כמרג'ורי מורנינגסטאר לבטים פיזיולוגיים

נקרע במתח היחסים שבין ההורים, אינו יודע לצד מי מהם לעמוד. **תיאטרון מצולם היטב.** המשבר בא כשג'ק דובל עוזב את הבית, נהרג בתאור נתידרכים. אשתו מגלה לפתע את הטעות של חייה, שבמקום לחיות חיים משלה, חיתה אך ורק למען בעלה, המאסה את עצמה עליו. בבימוי של גואל מאן, אין ה- סרט יצירה קולנועית. זהו תיאטרון מצולם בלי ימרות אחרות, ובתור שכזה, הוא סרט מצויין.

במקום עיסוק ציוני

מרג'ורי מורנינגסטאר (אוריון, תל-

תשבץ העולם הזה 1117

	7		6	5	4	3	2		1	
12		11			10			9		8
		15				14				13
					17		16			
22		21				20		19		18
			26		25		24	23		
	31		30			29			28	27
				34		33				32
					36			35		
	41			40			39		38	37
			44		43					42
						45				

מאונץ: 2. מפגש

בוקרים; 8. פולי- טין; 10. בעל מ- לאכה; 13. תיכף; 14. חומר ניקוי; 15. חברת ספנות; 16. על כל בית; 17. צעיר; 18. ב- חיפזון; 20. מספר פרקי זכריה; 21. המיסיוסיפי; 23. במוסיקה; 25. א- לוף; 27. נערת שער; 29. אנף; 30. איגנו מסכים; 32. גדעון; 34. מלך הפאלאפל; 35. פנורמה; 36. מדינה מרחבית באפריקה; 37. איש נטול ראש; 39. ירק ירוק; 40. עשן, ללא התחלה; 41. מופיע בבית-המשפט; 42. יישוב בשפלה; 43. חודש האבל; 44. על כל חנות; 45. אבי החשמונאים.

9. מספר פרקי הושע; 11. בדחן; 12. מערב; 18. מוקד ההתנגשות היוונית- יהודית; 19. אינטרוויו; 21. סיגריה; 22. צייר הולנדי; 24. בבשן, יש יישוב כזה; 25. שבט; 26. חודש הצום ה- מוסלמי; 28. חצי אולר; 29. לכל אדם; 31. דל; 33. מתכות, במצב גולמי; 34. צורת יישוב; 38. צעד; 41. על הענף; 43. קפריסין.

מאונץ: 1. אינפורמציה; 2. חצי אורן; 3. הידיד; 4. גיל החופה; 5. עיר בדרום; 6. שום, גם הוא ללא ראש; 7. אמביציה; 8. משחת גילוח; 9. עשן, ללא התחלה; 41. מופיע בבית-המשפט; 42. יישוב בשפלה; 43. חודש האבל; 44. על כל חנות; 45. אבי החשמונאים.

חופשת חורף אידיאלית -

באילת

AMTUT: CULI TULU NUL.